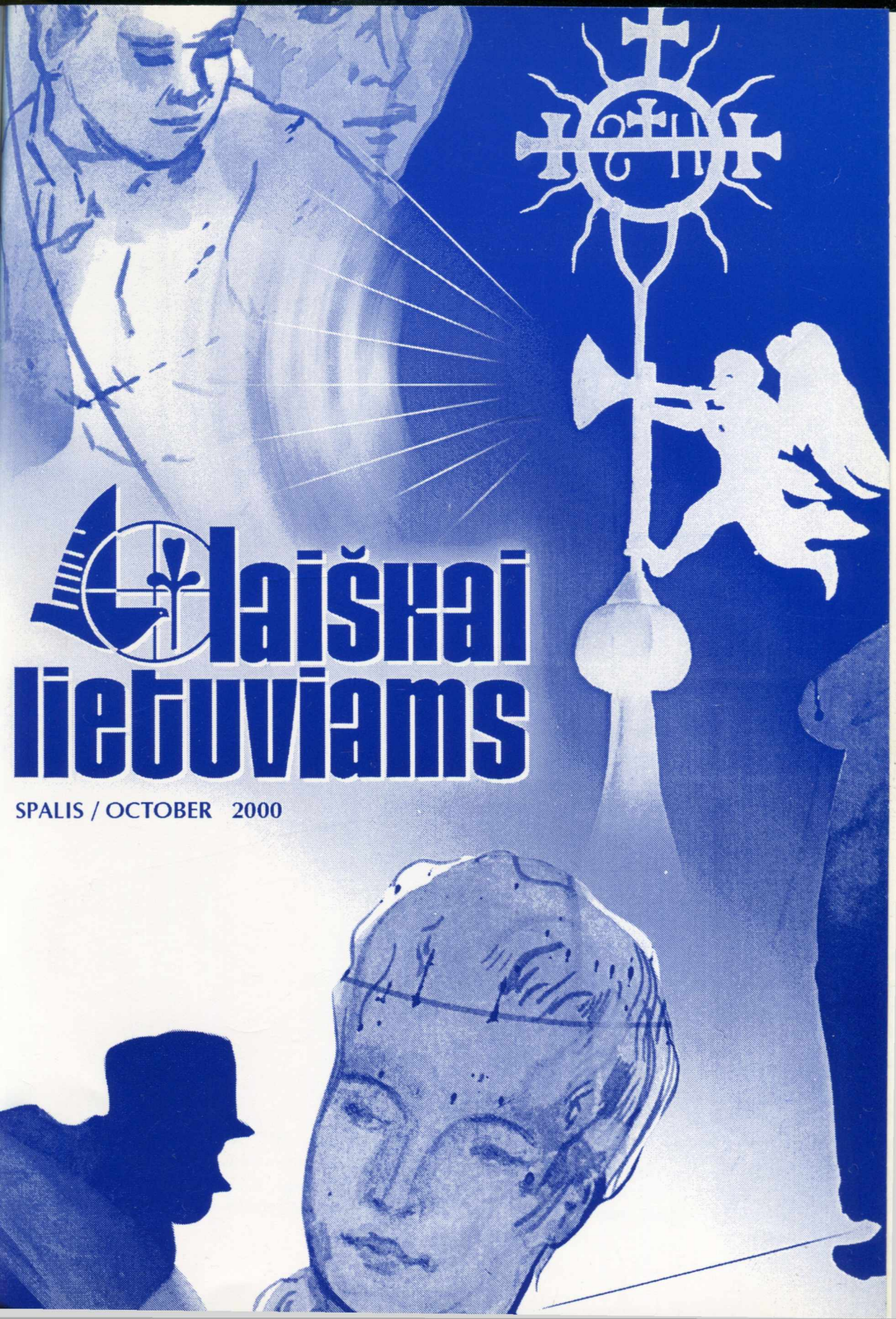

laiškas lietuviams

SPALIS / OCTOBER 2000

KUR TIKRASIS TIKĖJIMAS?	289	Algirdas Paliokas SJ
KAS PADAROMA VAIKO LABUI	296	Nijolė Sabonytė
KELIAUJU PO LIETUVĄ	299	Antanas Marčiulaitis
KĄ PASIIMSIME IR KĄ PALIKSIME	302	Marytė Mikėnienė
BIBLIJOS PASLAPČIŲ TYRINĖTOJAI	306	Nijolė Jankutė
KAIP IŠVENGTI DEPRESIJOS	310	Nijolė Rutkauskienė
KNYGOS	314	Red.
KALBA	316	Red.
TĖVYNĖJE	318	Laima Krivickienė
ŠYPSULIAI	322	Red.
TRUMPAI	323	Juoz. M.

Šis numeris iliustruotas įvairių fotografų rudeninėmis nuotraukomis.

Viršelio piešinys ir skyrių vinjetės— Rasos Sutkutės.

Lietuviškas raidynas—Jono Bógutos.

LAIŠKAI LIETUVIAMS (LETTERS TO LITHUANIANS) (USPS 301-540) is published monthly except bimonthly July/August, for \$20.00 a year by Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636. Periodicals postage paid at Chicago, IL. POSTMASTER: Send address changes to Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636-1098.

*religinės ir tautinės
kultūros žurnalas*

laiškas lietuviams

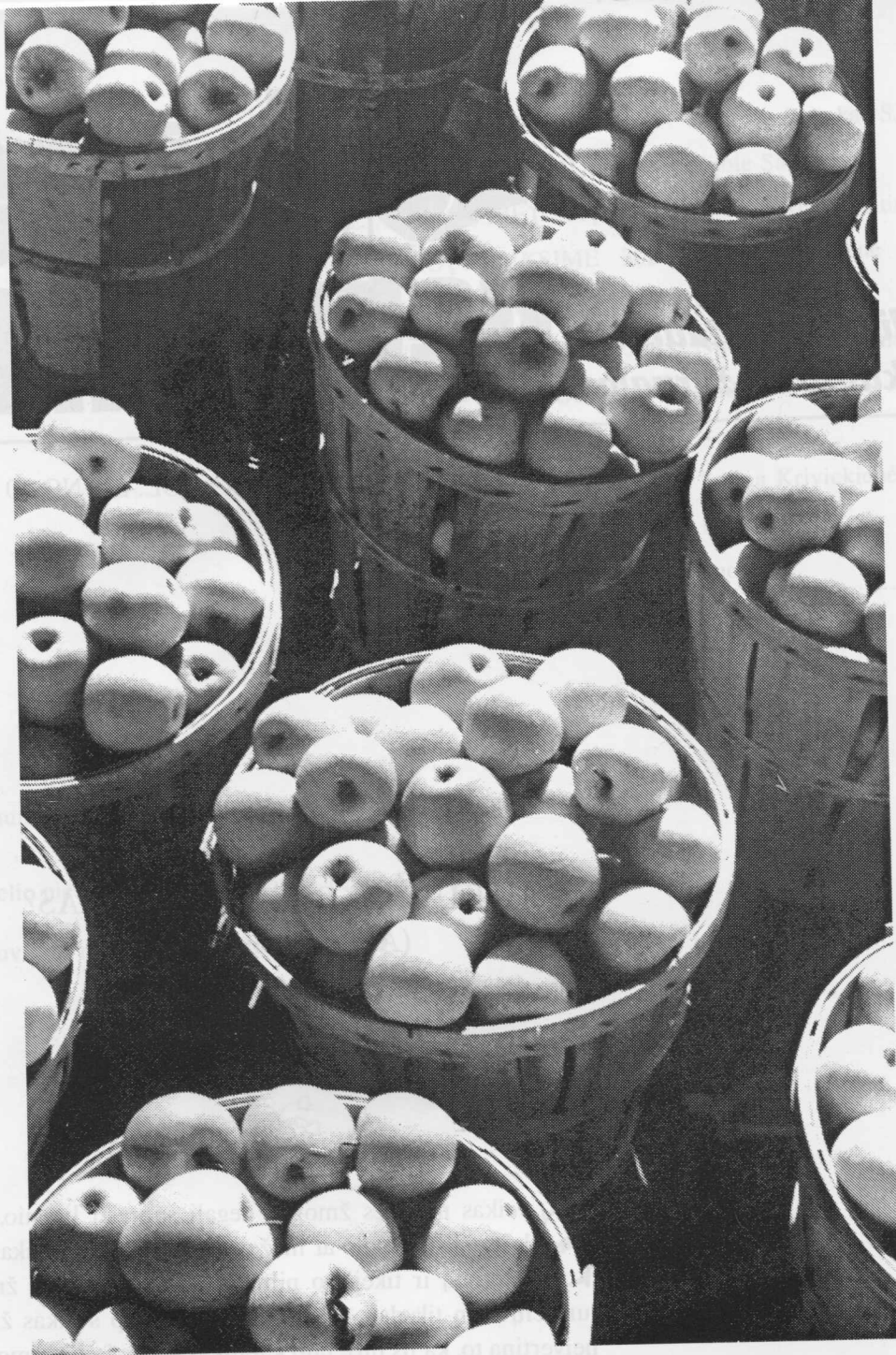
2000 / SPALIS - OCTOBER / VOL. LI, NO. 10

KUR TIKRASIS TIKĖJIMAS? (Atsivertimo istorija)

Algirdas Paliokas SJ

Sveikas nesirgęs žmogus negali suprasti ligonio, o dar labiau – didesnio ar mažesnio invalido. Katalikas, turįs tikėjimą ir tikėjimo pilnatvę, negali suprasti žmonių, turinčių vien tik dalį tikrojo tikėjimo. Kaip sveikas žmogus neįvertina to, ką jis turi, taip katalikas – savojo tikėjimo turtų. Paskutiniaisiais dešimtmečiais Katalikų Bažnyčioje vyksta pasikeitimai “iš viršaus” ir “iš apačios”. “Iš viršaus” įvykdytų pakeitimų banga nesustojo, nenurimo, neatslūgo. Šia banga pasinaudodamos jėgos “iš apačios”, stengiasi katalikybę “pritempti” prie vienu ar kitu nuo Katalikų Bažnyčios atsisky-

Rudens gėrybės

Vytauto Maželio nuotr.

rusių krikščionių. Tai vyksta klaidingai supras-
to ekumenizmo vardu. Dėl to nureikšminamos
kai kurios net ir didelės Katalikų Bažnyčios
vertybės, stengiamasi daryti doktrinalinius pa-
keitimus...

Be jokios polemikos ar apologetinių argu-
mentų siūlau praeiti tikrojo tikėjimo ieškojimo
kelį, kurį praėjo ieškodamas tiesos žydų tautos
sūnus – Bob Fishman. Jis nesislepia ir savo
atradimais pasidalina skaitydamas paskaitas, ei-
damas į diskusijas. Tuo pačiu jo istorija yra lyg
atsakymas į klausimą: “Kuris tikėjimas tikra-
sis?” Sekdami jo keliais, pažinsime ir kitus
tikėjimus, ir savojo gal dar nepilnai suprastas ir
įvertintas vertybes. Šioje istorijoje toks ryškus
Dievo vadovavimas ir pagalba Jo ieškančiai
sielai. Kaip lengvai žmogus galėtų išeiti iš savo
didžiausių problemų, jei tik pasikliautų ne savo
ribotu protu, o Dievu.

Abu Bob tėvai – žydai, nekaršti ir nepamal-
dūs judaizmo išpažinėjai. Į šventyklą eidavo du
kartus per metus. Sūnų tikėjimui paruošė 1
mėn. kursais, kai jam buvo 13 metų. Ankstyvo-
je jaunystėje jis pastebėjo, jog turi tikėjimą, bet
neturi pagrindų. Pradėjo domėtis įvairiomis
filosofijomis, išskyrus krikščionybę. Kartą jis
mamą paklausęs:

“Kodėl jis negalės susipažinti su krikščiony-
be?”

Atsakymas buvo nors ir neargumentuotas,
bet gana stiprus:

“Čia mano namai ir mano tvarka”.

Bestudijuodamas induizmą ir kitas didžia-
sias religijas, neatsilaikė pagundai susipažinti
ir su Kristumi. Maža Naujojo Testamento kny-
gutė kartu su psalmių ir patarlių knyga jam bu-
vo pirmieji tiesos apie krikščionybę šaltiniai.
Tarnaudamas kariuomenėje, sutiko atgimusį
krikščionį – “born again Christian” išpažinėją.
Draugas įkalbėjo, kad jam reikia išsigelbėti. Jis
nesuprato, nuo ko reikia gelbėtis. Gavo lanksti-
nuką, kuriame viskas esą surašyta. Ten buvo

trumpi paaiškinimai daug klausimų. Jeigu į
klausimus atsakysi “ne” tai tau gresia ugnis,
pragaras. Perskaitęs turi paklausti savęs: “Ar jau
jautiesi išgelbėtas?” Tačiau toks tikėjimo spren-
dimo pobūdis jam kėlė įtampą ir nerimą.

Tada atsigręžia vėl į savo tikėjimą ir krei-
piasi į rabi, prašydamas pagalbos, kaip surinkti
visas žinias apie Mesiją. Studijuodamas visą
Senąjį Testamentą suranda net 300 pranašysčių
apie Mesiją. Naujasis Testamentas savo ruožtu
kalba apie pranašysčių išsipildymą. Juk Jis
gimė iš Mergelės, kuri buvo iš Dovydo namų ir
iš Judo giminės, turėjo mirti už žmonių nuo-
dėmes ir mirė. Belygindamas pastebėjo jog iš-
pranašautasis Mesijas tikrai yra Jėzus. Nus-
prendžia nuo dabar sekti Jėzų. Bet kaip? Čia
Dievas pasirūpina tolimesne jo tikėjimo odisėja.

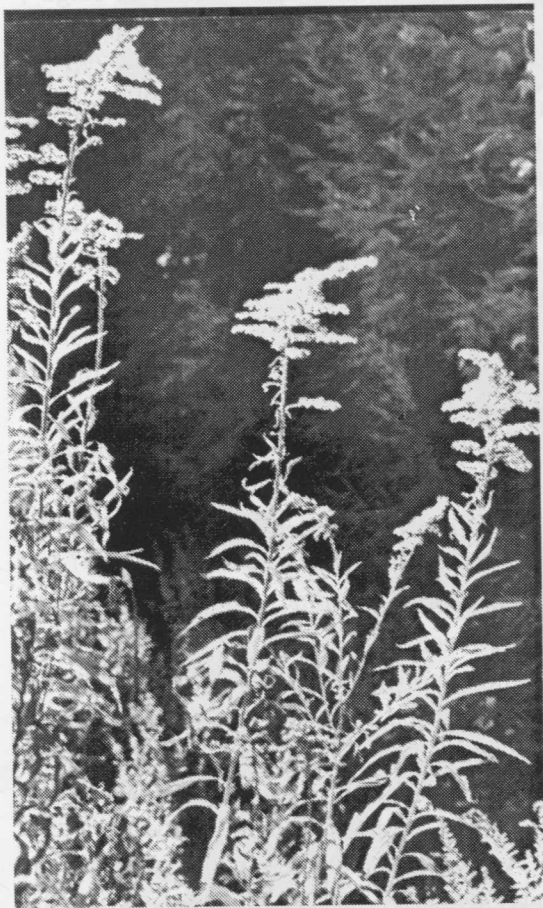
Tuo metu karinės vadovybės buvo išsiųstas
į apmokymo stovyklą ir ten kambario draugas
pasiūlė pagalbą. Jis buvo sekminininkas. Pamal-
dose sėdėdamas pirmame suole viską matė,
klausėsi giedojimų ir tokių pamokslų, kokių
dar nebuvo girdėjęs. Jaunuoliui atrodė, jog jei
visi krikščionys tiek daug turi, tai daugiau jam
nieko nebereikia. Galiausiai buvo pakrikštytas
kaip Kristus: pilnu panėrimu. Tą momentą jis
aptaria taip:

“Pakrikštytas aš visas varvėjau nekaltumu
ir apėmusia Dievo meile. Kažkokia jėga perėjo
mane”.

Savo džiaugsmu norėjo pasidalyti su mama.
O ji telefonu atsakė:

“Ką tu padarei? Tu nebesi mano sūnus” už
viską tu man peiliu atsilyginai. Tu sulaužei žydų
tradiciją, todėl jau nebegali būti mano sūnumi”.

Tai išsakiusi, padėjo ragelį, kurio nepakėlė
daugelį metų. Bob pasijuto, lyg visa krikščiony-
bė jį būtų apleidusi. Draugas tvirtino, jog dabar
privalai atversti mamą. Tačiau kaip? Užtruko
net keletas metų, kai ji pradėjo kalbėtis su sū-
numi, tačiau tik ne apie krikščionybę. Kažkoks
netikrumas ir pasimetimas bei pasikeitę sąlygos

Vytauto Maželio nuotr.

nuvedė į "visuotinę - non denominational" religiją. Bet ir čia kažkas buvo ne taip. Jau bandė su mama kalbėtis apie savo problemas ir krikščionybę, bet niekas nepavyko.

Tuomet jam kilo mintis ieškoti tiesos kur nors. Bet kaip ją surasti, nes visų religijų išpažinėjai jį tikino, jog tik pas juos esanti tikra tiesa. Taip pat sakė, kad jei esi krikščionis, tai jau nebe žydas. Žydų tikėjimas ir tautybė neišardomai susieti tarpusavyje. Jeigu prarandi tikėjimą, tuo pačiu ir prarandi savo tautybę. Jis tautybės prarasti labai nenorėjo. Visai pasimetė

pamatęs, jog atsidūrė tarp kūjo ir priekalo. Galvojo dar žvilgturėti į katalikybę, bet visi krikščionys pasisakė prieš katalikus ir tvirtino, jog tai patys blogiausi žmonės. Nieko neįrodinėjo ir neaiškino, tik liepė šalintis nuo katalikų. Bijojų net pažiūrėti į katalikiškas knygas, nes esą jie garbina stabus ir Mariją. Taip krikščionys plėšė jį: arba žydas, arba krikščionis. Jokio suderinimo nėra.

Dievo pagalba atėjo labai paprastai. Tuo metu jis turėjo persikelti į Kaliforniją. Nauja situacija, naujas pasirinkimas. Tačiau jis nežinojo, kurią bažnyčią pasirinkti, nes buvo perėjęs baptistus ir visus protestantus ir pakankamai įsigilinęs, kad Šv. Rašto pagalba jau galėjo bet kurią minėtą bažnyčią ir išaukštinti, ir pažeminti.

Kai nelieta žemiškų priemonių, išsigelbsti tas, kuris kreipiasi į dvasines. Jis ėmėsi rimtos maldos. Atsakymas buvo grįžti prie žydų tikėjimo šaknų. Susirado seną rabiną – ortodoksą. Jo pasakojimuose jam naują kryptį parodė aiškinimas apie Tora švenčiausią žydų knygą. Ją galima paliesti tik vieną kartą gyvenime. Kūdikio pirštelio palietus Torą, jis tuoj pat pamerkiamas į medų, vaikas kiša jį į burną, kad Dievo žodis būtų saldus. Tai suteikė dvasiai sparnus. "Man Dievo Žodis, turi būti saldus. Kas galėjo jo saldumą pajusti. Aišku, tie, kurie buvo prie Dievo arčiausiai. Tai mistikai. Reikia jų pasieškoti. Ir tiesa, žydų mistikai aprašo maldos laipsnius, ta būseną, kai žmogus tarsi atsijungia nuo šio pasaulio ir yra Dievo pagaunamas. Kartais žmogus apimamas nežemiška Dievo meile".

Taip jam patiko domėtis malda, kurios dėka galima pajusti ne tik Dievo žodžio saldumą, bet ir artumo su Juo saldumą. Bibliotekoje, mistikos skyriuje buvo žydų mistikų, buvo ir katalikų mistikų knygos. Su mokslininko ir ieškotojo smalsumu jis ėmė lyginti žydų mistikų teorijas su šv. Jono nuo Kryžiaus bei šv. Pranciškaus teiginiais. Jie aiškino taip pat apie sielos

susijungimą su Dievu, apie pagavimus. Apie intymų sielos susijungimą ir net susivienijimą su Dievu jis nebuvo nieko radęs visuose krikščionių tikėjimuose, išskyrus katalikybę. Vadinasi, savaime susišaukia judaizmas su katalikybe. Ne su kuria nors iš krikščioniškų religijų, o su vienu katalikybe. Maldoje tobulėti ir artėti prie Dievo žmogus gali tik iki tam tikro taško. Tai ir visa, ką žmogus gali pasiekti savo jėgų ir įprastinės Dievo malonės dėka. Aukštesnės maldos ir su Dievu susijungimo laipsnius atskiria lyg ir bedugnė. Per ją tik Dievas gali perkelti ir įvesti į mistikos sritis. Protestantai turi daug žymių teologų, Šv. Rašto tyrinėtojų, garsių pamokslininkų ir daugybę veikėjų, bet mistikų neturi. Ką tai reiškia? Dievas niekada klaidai nepritarė ir nepritar.

Nemanykite, kad jis tuojau patraukė į katalikų Bažnyčią. Telefonų knygoje suradęs katalikiško knygyno adresą, nuėjo tenai. Prie knygų nepuolė, o su knygyno vedėju pradėjo aiškintis priekaištus katalikybei, kurių jau turėjo net 20. Aišku, čia jį atvedė taip pat Dievo ranka, nes vedėjas buvo gilus katalikas, žymus kalbėtojas, visą laiką gilinęs tikėjimo žinias. Jis lengvai atsakė į visus priekaištus.

Bediskutuojant Bob išgirdo apie tradiciją. Betgi jis su mama susipyko dėl tradicijos sulaužymo. Koks nuostabus atradimas! Jeigu žydiškoji tradicija perėjo į katalikybę, tai priimdamas katalikybę aš nelaužau tradicijos. Tiesa, Mesijo dėka tradicija gali būti ir pakitusi, betgi Mesijas turi teisę ją keisti.

Kita jį pritrenkusi žinia buvo ta, kad katalikybė pirmesnė už Šventąjį Raštą. Katalikų tikėjimas nuo Kristausėjo per tradiciją iki to laiko, kada šventieji raštai buvo sudėti į vieną knygą – Šventąjį Raštą. Rašė ne tik apaštalai, bet ir jų mokiniai, bei kiti katalikų rašytojai. Pirmųjų amžių rašytinių šaltinių dėka mes matome, kokia buvo tuometinė žodžių perdudama tikėjimo doktrina, kokia liturgija ir kaip

buvo praktikuojamas tikėjimas. Tradicija yra kaip būtinybė, kad teisingai suprastume Šv. Raštą ir teisingai aiškintume.

Judaizmo tęstinumą rodo ir tai, jog Kristaus pasiųstieji 150 mokinių buvo ir prisistatė žydais, nesivadino krikščionimis. Visas Naujasis Testamentas yra žydų istorijos dalis. Naujojo Testamento autoriai – žydai.

Protestantai jį mokė, kad ko nėra Šv. Rašte, tuo netikėti. Jie yra paneigę tradiciją. Daugeli primųjų amžių krikščionybė ir katalikybė buvo sinonimai ir reiškė tą patį tikėjimą. Tikrai Kristaus mums palikto tikėjimo „tobulintojai“, savo klaidingu mokymu, atsiskirdami nuo Katalikų Bažnyčios, tapo naujų krikščioniškų Bažnyčių steigėjais. Dar iki šių dienų krikščioniškų bažnyčių mokyklų mokytojai, norėdami apsaugoti mokinius nuo katalikybės, katalikus vadina velnio apsėstaisiais. Lygiai taip vadino Kristų jo priešai.

Taigi visos krikščioniškosios Bažnyčios, atmetusios tradiciją, jau nėra tikrojo Kristaus mokslo pasekėjos ir saugotojos. Taip atkrito dar viena problema: kuri krikščioniška bažnyčia tikra, kuri turi savyje tikrąją tiesą?

Po minėtų atradimų Bob pradėjo uoliai lankyti katalikų tikėjimo pamokas. Besimokydamas pastebėjo, jog kiekvieną dieną jis randa kažką gero ir gražaus. Pasikrikštijo katalikų Bažnyčioje, vėliau katalikiškai susituokė.

Idomi žydų maldos drabužio prasmė. Jarmulka ir ant pečių užsidedamas pailgas, rankšluosčio formos puošnus su kutais drabužis padeda jį užsidėjusiam atsijungti nuo viso išorinio pasaulio bei jo reikalų ir nebegalvoti apie nieką, padeda susikoncentruoti maldai. Tai ypač reikšminga meldžiantis prieš Švč. Sakramentą. Tuomet, atrodo, tampa šventas, susivienija su Dievu. Beje, tik katalikų Bažnyčioje garbinamas Švč. Sakramentas jam buvo vienas iš didžiausių jo atradimų. Jis išskirtinai pamėgo Švč. Sakramento adoraciją.

Kiek daug jam davė Dievo artumo palyginimas judaizme ir katalikybėje. Žydų tikėjime tikrai maldos drabužio kutu tegalima paliesti Torą ir po to kutą pabučiuoti, o katalikybėje gali patį Dievą priimti, su Juo susijungti. Prieš pat mirtį Kristus pasakė: „Tai yra mano kūnas... Ši taurė yra Naujoji sandora mano kraujyje... (Lk 22, 19-20). Jis nekalbėjo apie simbolius, o apie realią, nors ir nematomą duonos ir vyno perkeitimą į savo kūną ir kraują tikrovę. Priimant Eucharistiją, tavo kūnas ir kraujas susijungia su Jėzaus kūnu ir krauju. Kiek daug reikšmės Bob priduroda šiam įvykiui. Kituose tikėjimuose jam neleisdavo melstis su maldos drabužiu. Tik katalikų Bažnyčioje jo norui priitarė ir leido.

Šv. Mišios savo šaknis turi judaizme. Šv. Mišiose susijungia kunigo Melkizedeko, vadinamo amžinuoju, duonos ir vyno auka su levitų aukojamomis gyvulių kūno ir kraujo aukomis. Avinėlių jie pjaudavo Perėjimo šventės proga ir aukodavo už nuodėmes sakydami: „Dievo avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes...“ Kristus aiškiai pasisakė, kad esąs tas Dievo Avinėlis.

Marijos garbinimas tikrai pradžioje buvo problema. Protu nerasdamas paaiškinimo, jis vėl ėmėsi rimtos maldos. Aišku, Dievas davė apšvietimą. Ir vėl visas paaiškinimas Sename Testamente. Sandoros Skrynja buvo padaryta pagal Dievo nurodymus. Visi daiktai, buvę joje, buvo vienaip ar kitaip Dievo paliesti. Su ja kartu ėjo galia. Ji tiek buvo šventa, kad nebuvo galima prie jos prisiliesti. Kas prisilietė – žuvo iš karto.

Kaip Sandoros Skrynja tarnavo indu šventiems daiktams, ir buvo tokia šventa, taip Marijos kūnas patarnavo indu pačiam Dievui. Kodėl ji negali būti dar šventesnė? Ji tokia yra ir turi didelę galią. Tikrai nesigilinantys į Bažnyčios mokymą apie Mariją, ją stengiasi sumenkinti.

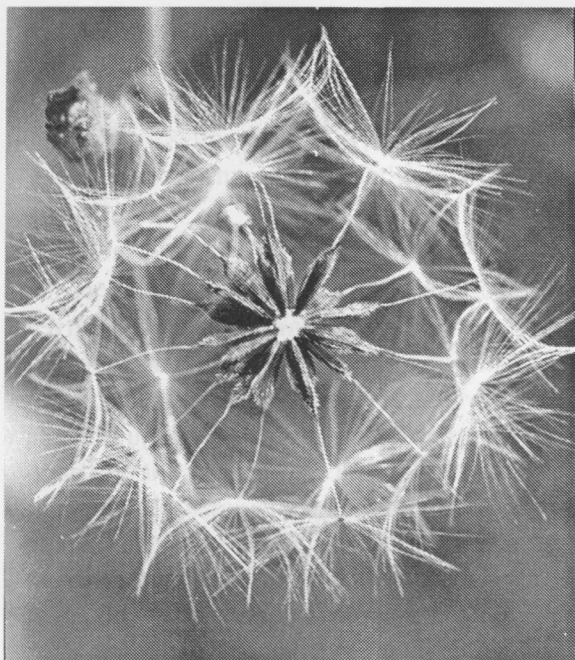
Paprastai Bob paskaitos metu paklausiamas: „Kodėl žydai netiki į Mesiją?“ Žmogus linkęs

tikėti abstrakčiu Dievu, ir jam pakanka vaikystėje įgytų žinių. Jis nesigilina, nestudijuoja ir neieško. Tačiau tarp tokio tikėjimo ir tikėjimo, einančio kartu su pažinimu, yra esminis skirtumas. Tai lyg du tikėjimai. Žydai priima pranašysčių apie Mesiją tik tą dalį, kur Jis pavaizduotas kovojančiu Karaliumi. Kenčiančio Tarnojie nenori ir tokias pranašystes atmets. Dar iki šiol beveik kiekviena žydų šeima tikisi, jog pirmgimis bus mesiju. Pačiam Bob irgi buvo atėjęs laikas, kai norėjo įsitikinti, kad Kristus nėra Mesijas. Kuo daugiau gilinosi ir studijavo, tuo aiškiau tapo, jog Jėzus – Mesijas.

Dvidešimtojo amžiaus antroje pusėje susilpnėjo šventųjų garbinimas. Ir visai be reikalo. Dievas liepė Sandoros Skrynios galuose pritvirtinti du išlietus serafinus. Bet žmonės į juos nesimeldė. Tiesa, Mozė buvo uždraudęs paveikslus bei statulas garbinti kaip Dievo atvaizdus. Betgi katalikybėje niekas šventųjų atvaizdų negarbina kaip Dievo.

Mūsų kultūroje sportininkų ir kitų pasižymėjusių žmonių nuotraukos, paveikslai, biustai, bareljefai, statulos statomi viešose vietose, talpinami muziejuose. Muziejai surenka viską apie bet kurią įžymybę. Tačiau žmonės jų negarbina, tik pagerbia. Taip pat yra ir su šventaisiais.

Sporte žaidėjai yra skirtingi. Jų tarpe yra elitas. Mūsų elitas šventieji. Beje, mes visi esame pašaukti būti šventaisiais. Kodėl nepagerbti savųjų didvyrių? Jie paveikė pasaulį nieko neturėdami, vien Dievą. Kiek jie iškentėjo, kiek nuveikė! Kodėl negerbti ir jų pavyzdžiu nesekti? Bob tikėjimo augimui šventieji turėjo gana žymią įtaką. Juk jie buvo tokie kaip ir mes. Mums reikia realių ir mums artimų pavyzdžių. Skaitydami jų gyvenimus, mes matome kaip jie artėjo prie Dievo, kaip save nugalėdavo, kaip nuveikė neįmanomus dalykus. Įdomu rasti ir suprasti kiekvieno šventojo šventumo siekimo formulę. Taigi šventųjų gyvenimai uždega pasi-

R. Kisielio nuotr.

aukojimui ir meilei, ko mums amžinai trūksta.

Mus domintų ir Bob motinos likimas. Kai susirgo vėžiu, kai neliko jokios vilties išgyti, buvo paguldyta ten, kur visi miršta. Ten buvo katalikų. Ant sienos kabėjo gana nemažas Nukryžiuotasis. Į Bob klausimą: ar tai netrukdo? Ji

atsakė, kad jau per daug nuvargusi. Ten buvo toks baisus kvapas, kad Bob galėdavo tik trumpai pabūti. Įtikinėjimams tiesiog nebuvo galimybės. Bob kaip ir anksčiau be išeities atvejais pasinėrė į maldą ir prašė Dievą, kad tik mama nepakliūtų į pragarą. Taip pat labai prašė, kad Dievas apšviestų, ką jis dabar turįs daryti. Gavo apšvietimą, kad prie jos padėtų pilnąjį Šv. Raštą ir kad pasakytų, kas yra Jėzus. Pirmiausia jis priminė: “Esu Dievas visų vienišų, palaužtų ir apleistų širdžių”.

Kadangi ji tai priėmė, tai paklausė, kodėl negalinti priimti Jėzaus. Pasirodo vaikystėje, kai ji gyveno Brooklyn priemiestyje, Jėzaus Kristaus vardas buvo ne tik keiksmazodis, bet ir prakeikimo žodis aukščiausiai neapykantai išreikšti. Tuomet sūnus pasakė, jog Jo vardas yra Ješua. Tai ji priėmė ir įtikėjo, jog Jėzus – Dievas.

Bob seka šv. Pranciškom, priklausydamas pranciškonų draugijai. Jis įsitikinęs, jog galima žemėje gyventi paprastai, neištaigingai ir švenčiai ir jaučiasi laimingas galįs tai daryti.

Jis, neatsisakydamas žydiškumo, yra katalikas. Judaizmo pilnybė ir atbaigimas yra katalikybėje.

Bob istorija ne tiktai parodo, kokius turtus turime mes, katalikai, bet ir moko. Jo patirtis sako: jei Dievo ieškosi, rasi; jei trokši su Juo artumo, gausi; jei ieškosi tikros tiesos, ji tau bus duota; jei protas jau nebegalės padėti, maldoje rasi atsakymus. Kokia paprasta, bet taip sunkiai įtikėtina tiesa: Dievo ranka visuomet ištiesta žmogui, Jo Širdis jam atverta.

KAS PADAROMA VAIKO LABUI

(Suaugusiųjų grupėje premijuotas straipsnis)

Nijole Sabonytė

“Netikėtai užauga iš meilės, o paskui vienas kitą paviję, už rankų laikydamies, eina kartu minioje – [širdys sugautos lyg paukščiai, profiliai augantys prieblando]. Žinau, kad jų širdys aprėpia visą žmoniją”.

Karolis VOITYLA. *Vaikai*

Vaikai. Jie ateina į pasaulį, prašydami šilumos ir laimės, gerumo, šviesos ir grožio. Jų sielos gyvena rytojaus namuose, kurių mes net svajonėse negalim aplankyti. Ateidami jie prašo, kad pasaulis išsaugotų jų mamą ir tėtį, prikeltų saulutę bundančiais rytais. Jie YRA. Jie atėjo ir atsinešė kvietimą gyventi: “Tu pakviete! Aš atėjau. Ką man duosi?” Nuo tada ir prasideda auklėjimas.

Auklėjimas – žmogaus gimdymas iš naujo Dvasioje ir Tiesoje. Pradėti kūdikį ir pagimdyti jį – tegu pats auga – yra labai daug, bet amžinybės požiūriu yra per mažai. Svarbiau negu duoti fizinę gyvybę, yra suformuoti augančiame kūdikiyje Meilę, nes Meilė yra vienintelis dalykas, kuris įprasmina žmogaus egzistenciją. Be to, reikia išmokyti augantį ir bręstantį žmogų valdytis, kad ta Meilė turėtų ribas.

Mes esame socialiai sąlygotos būtybės, labai, net labai priklausomi vieni nuo kitų. Tėvai ir mokytojai kuria vaikų ateities prielaidas. Jie tartum rašo įžangą vaikų gyvenimo knygai. Nuo to, kiek tėvai ir mokytojai bus buvę ištikimi savo pašaukimui, kaip jie bus atlikę auklėtojų pareigas, labai priklausys intelektualinis ir dorovinis vaikų asmenybės formavimasis. Ir jų vaikų, ir vaikų vaikų, ir taip iki paskutinio žmonijos istorijos brūkšnio...

Už tėvo ar motinos pareigų neatlikimą teis Dievas... Kad tinkamai atliktum šią pareigą,

pirmiausia reikia pačiam būti Žmogumi, gyventi krikščioniškąjį Gyvenimą, siekti jo pilnatvės. Tėvai kalba vaikams ne tiek žodžiais, kiek visu savo gyvenimu, savo nusilenkimu tikrosioms vertybėms. Ne tiek reikšmės turi jų sakomų žodžių prasmė, kiek tonas, kuriuo jie yra pasakomi, ypatingas jų akcentavimas, juos lydintys gestai ir mimika, tūkstančiai kitų nenusakomų ir nepasveriamų smulkmenų. Vaikai puikiai jaučia, kaip vieną ar kitą dalyką įvertins tėvai. Šeimyninis tėvų gyvenimas, atsiveriantis prieš vaikų akis, yra pagrindinė vaikų mokykla, kurios jiems niekas kitas neatstos, kurios svarbiausius bruožus vargu ar galės pakeisti visa tolesnė pedagogika. Meilė, jeigu ji gyva šeimoje, vaikams bus kaip pastovios harmonijos jausmas, kaip sruvenanti šiluma, kaip pagalba ir atjautimas, kaip sugebėjimas aukotis. Tai pagrindinis kapitalas, kurį jie išsineš kaip kraitį į gyvenimą.

Tėvų nevadovaujami vaikai negali pasirengti didžiausiems gyvenimo išbandymams. Kas išgelbės į klystkelius besiveržiantį jaunimą nuo narkomanijos, luošų kūdikių gimimo, negimusių žudymo, jei tėvai gyvena palaidą gyvenimą, motinos girtauja? Vieni tėvai įsitikinę, kad jie gerai auklėja vaikus: rūpinasi jų sveikata, skaniai valgydina, gražiai ir madingai rengia, tenkina visas jų užgaidas, kad tik vaikelis greičiau patirtų visus malonumus, savo ekstravagancija būtų pranašesnis už kitus. Kiti tėvai palieka vaikus likimo valiai. Nesidomi, kaip jie mokosi, kuo maitinasi, kur praleidžia laiką, mano, kad jais turi rūpintis mokykla. Kas perauklės moraliai suluošintus vaikus? Jie neturi prie ko glaustis ir lieka vieniši su savo mažos širdies dideliu sielvartu. Taigi liūdni rezultatai, kai tėvus pakeičia gatvė, žemo dvasinio lygio drau-

gai, internatinės prieglaudos ar kalėjimų prižiūrėtojai. Jauni žmonės nusivilia ir maištauja dėl to, kad nėra patyrę ar nepakankamai patyrę meilės savo šeimoje, kurioje jie išvydo pasaulį, kurioje buvo formuojami jų individualybės pagrindai.

Pedagogika ir visos jos taisyklės gali būti prasmingos tik tada, kai auklėjamąjį darbą lydės meilės ir sutarimo šeimoje dvasia.

Tėvai turėtų būti gyvi ir kūrybiški auklėtojai. Jiems reikia skiepyti jaunajai kartai pasišventimo ir darbštumo, drąsos ir atsakomybės, švelnumo ir valdymosi daigus. Reikia formuoti religinį jausmą, išmokyti jausti sakramentinio gyvenimo skonį. Nuo to, kiek vaikai bus mylimi, kiek jie bus išmokslinti ir išauklėti, priklausys jų ateitis ir ateinančių kartų ateitis. Mat ir savo vaikus jie mylės ir jais rūpinsis tiek kiek bus gavę tos meilės ir rūpesčio iš savo tėvų. Todėl tėtis ir mama turėtų stabtelėti su savo vaiku, kai kiti skuba. Kalbėti su savo vaiku, kai kiti garsiai šaukia, klausytis savo vaiko, juoktis ir žaisti su juo. Pagirti savo vaiką, kai kiti mato tik prasižengimus, mokytis iš savo vaiko, svajoti su juo, skaityti ir melstis, atsiprašyti savo vaiko, kai kiti apsimeta neklystančiais, drausminti jį, kai kiti nesugeba nustatyti apribojimų. Apkabinti savo vaiką, kai kiti neivertina prisilietimo jėgos...

Daug vilčių dedama ir į mokyklą. Joje vaikai vedami į dar nepažintą, pilną paslapčių gyvenimą, ugdoma valia, ryžtas dideliems siekiams, mokoma gražaus elgesio, skiepijama Tėvynės meilė. Pagal A. Šerkšną, mokykloje brandinamą jaunuolį galima lyginti su skulptoriaus kalama skulptūra. Vadinasi, mokytojas yra skulptorius. Bet jo medžiaga, pastebi A. Šerkšnas, yra ne granitas, ne bronzos, o dvasia. Teigiamai ugdyti asmenybę gali mokytojas, einantis į dvasinį kontaktą su mokiniais. Mokykloje ugdoma asmenybė tautai ir žmonijai, todėl peda-

goginis credo yra: jaunose sielose įtvirtinti gėrį ir grožį, moralinį orumą ir taurumą, kovoti su dykinėjimu, tinginiavimu, lengvabūdiškumu.

Štai kodėl, kai kalbame apie visuomenės dvasinį atgimimą, daugiausia vilčių matome šeimoje bei mokykloje. Neįmanoma kalbėti atskirai apie mokyklą ir šeimą, nes rūpi tas pats siekis: žmogus tautos gyvavimo tęsinyje. Čia reikia visų mūsų pastangų, kad būtų išugdytas žmogus, kurį valdys ne valdžios, ne garbės ar pranašumo, ne turto, o gyvenimo tiesos troškimai. Jie turi valdyti pasaulį. Net ne grynas mokslas turi valdyti žmogų, nes mokslas be sąžinės užmuša jame, kas svarbiausia – dvasią. Šis siekis labai sunkus.

Kas gi svarbiausia galvojant šiandien apie ateitį mums visiems kartu su savo vaikais šeimoje, mokykloje? Kalba, gamtinė ir kultūrinė ekologija.

Tik ji, gimtoji kalba, gauta motinos glėbyje, taisyklingai parodo pasaulėvaizdį. Man atrodo, yra du jos stiprybės šaltiniai. Pirma – skaitymas. Vaikai turi būti nuolat skaitantys. Nuo jaunystės su knyga gyvenant, galima tapti žinančiu, mąstančiu, budinčiu ties savo tėvų ir vaikų keliu žmogumi.

Antras šaltinis – girdėti senelių, tėvų šnektą, folkloro gaidas... Kiek daug mūsų kaimo žmogaus kalboje vertės, grožio. O liaudies pedagogika dar vadinama gerumo mokykla. Tikrai iš tėvų, senelių ir prosenelių daug ko galima pasimokyti. Pavyzdžiui, seniau tėvai neturėdavo vaikams įrodinėti, kad reikia branginti kiekvieną minutę. Jie triūsavo nuo saulės tekėjimo iki laidos ir savo vaikus pratino prie darbo jau nuo mažens. Kiekvienas vaikas šeimoje žinojo savo pareigas. Gerai atliktas darbas sulaukdavo pagyrimo. Girdint kaimynams, vaikų nebardavo, saugojo mažųjų žmogiškąjį orumą. Visada tėvai stengėsi laikytis duoto žodžio, nes neištesėtas pažadas vaikus gadina. Geroje šeimoje vaikai negirdėjo žodžių “nemeluok” ar “nevok”. Užteko gero tėvų pavyzdžio. Protingi tėvai gražiai elgėsi, buvo jautrūs nelaimėje. Jie skiepijo

Algirdo Grigaičio nuotr.

meilę ne tik žmogui, bet iš mažens diegdavo mintį vaikams, kad ir žvėreliai, ir paukšteliai, ir net gėlės jaučia, kai juos skriaudi. Šeimoje gimdavo ir pirmoji meilė knygai. Pasakos padėjo tėvams vaikus išauklėti principingus, tvirtų įsitikinimų, dorus. Prisirišimą prie tėvų, gimtinės ugdė gražios šeimos tradicijos, šventės, papročiai. Nesvarbu, kad balta staltiese užtiestas stalas nebuvo turtingas vaišių, svarbiausia – visų šeimos narių susibūrimas, rimtis, susikaupimas, susimąstymas apie gyvenimą, apie ateitį.

Ir be istorijos giliųjų pamatų žinojimo, be jos permanymo, be jos jutimo – sunku tikėtis

išaugsiant savo žemės, savo Tėvynės pilietį, kuris pasinaudotų mūsų tautos patirties, kūrybos aruodais, perduotų juos tolyn ir dar savo verčių prie jų pridėtų. Žmogus be istorijos panašus į perėjūną be namų, be tėvų, vos ne be vardo. Žmogus be tėvynės nelaimingas. Anksčiau ar vėliau tai jam tenka pajusti.

Tautinė brolystė irgi būtina. Dabar, technikos amžiuje, pasaulis darosi per mažas, labai atviras. Teritorijos ir sienos negali garantuoti nacionalinių kultūrų vystymosi be kitų įtakos. Jeigu spaudos draudimo laikus mūsų sodžiuje pasislėpęs gyvas lietuviškas žodis atlaikė, tai mūsų laikais kitaip. Nėra kur ir kaip tam žodžiui “pasislėpti”. Tad ar beišliks jis mūsų vaikuose? Išliks, jei išugdysime jam dvasinę ekologiją juose.

Vaikai taip pat privalo suprasti pavojų savo krašto gamtai. Jau mokykloje reikia pradėti gyventi jaučiant atsakomybę, kaip ir dera krašto rytdienos šeimininkui, kultūros saugotojui.

Su pagarba, protingai mokykime vaikus pažvelgti į religiją. Tai lyg skrynija, į kurią žmonija jau 2000 metų deda visa, ką turi geriausia. Dešimt Dievo įsakymų ar paseno?

Vaikai visada yra Dievo šalyje ir geriausiai ją atskleidžia. Savo mažu buvimu šalia, savo juoku ir keistu mąstymu, kurį mes, suaugę, pamirštame. Fantazija yra jų tikrovė. Jų tikrovė turi tūkstantį galimybių. Todėl duokime vaikui sparnus, kad jis galėtų jausti, kurti, džiaugtis ir stebėtis, kad jis norėtų savo laime dalytis su kitais.

Duokime vaikui sparnus, kad jis galėtų skristi jam vienam aiškia kryptimi, taip aukštai, kaip jis pats panorės.

Duokime vaikui sparnus ir pakilkim šiam skrydžiui drauge. Teauga mūsų vaikai “išmintimi, metais ir malone Dievo ir žmonių akyse” [Mt 2,52].

KELIAUJU PO LIETUVĄ

Antanas Marčiulaitis

*Man Lietuva – sudiržę darbo rankos
Ir motinų kančia dėl žuvusių sūnų,
Man Lietuva – pražydę sodai, lankos
Ir vasaros diena, pilna darbų, dainų...*

Vincas Steponavičius

Žilagalviai Lietuvos senukai dažnai padėjuoja, galvomis palinguoja: “Ne tas mūsų gimtasis kraštas, koks buvo tada, kai mes jaunystę žydėjome, oi ne tas!” Ir ima skųstis, jog labai daug netekome to, kas buvo mums brangu ir miela. Išnaikinta daugybė puikių skaidriavandenių upelių, vinguriavusių per vėšlias pievas, pasidabinusių medžiais ir krūmais. Jie paversti nykiais melioracijos grioviais. Retai tegirdime gandro (mūsų nacionalinio paukščio) kalenimus lizde ant kluono šelmens ar patrumpintoje medžio viršūnėje, nes senieji lizdai visokiųjų audrų išdraskyti, o naujiems ruošti jau niekas senų ratų ar žiogrių nebekelia. O juk ir dabartinės sodybos be medžių, be kluonų, į niūrias gyvenvietes sugintos, viena prie kitos susispaudusios, pavydu ir bėgniais putoja. Argi gandrums tokiose sodybose lankytis? Ir gegutė, apyrečiai užvirkauja ar užsikvatoja; seniai nutilo vieversėlio virvenimai virš dirvonų. Pasiilgome akinančiai boluojančių ilgų lininių drobių juostų, išdriektų ant pievų; darbščiosios audėjėlės išmirė, staklėlės išardytos ir sudegintos, kai kurios į etnografinius muziejus išsibėgiojo. Pasigendame panamėse jaukių rūtų ir jurginų darželių, alsavusių senojo lietuviško sodžiaus dvasia. Seniai jau nesigirdi ilgesingų dainų, kadaise vakaro atokvėpyje po plačius laukus pasiliedavusių, širdis alpiei kutendavusių, – visos dainužės, svaigios svajužės užmarštin nugrimzdo... Rodos, vartytum ir vartytum viską, ko neteko senasis lietu-

viškas kaimas, kuris ir pats tik senolių atsiminimuose ir širdžių gėloje bepaliko.

Bet už vis skaudžiausia, kad naujo “sumoderninto” ir “sukultūrinto” kaimo žmogaus psichologija pakito, moralė susvetimėjimo ir sumaterialėjimo maurais apsvėlė. Paskendome šaltame ir bedvasiname mūrinukų silikate, automašinų grėsminguose srautuose... ir pyktyje, abejingume, gobšume... Net gaudulys apima pagalvojus, kad nemokame arklio pakinkyti, tiesios vagos išvaryti... ir persižegnoti. Juokiasi šiandieninis jaunimas, kvaili buvote jūs, iškaršę seniai, žmoniškai gyventi nemokėjote. Diena iš dienos dirbote, į kupras linkote, ir vien dėl to, kad turėtumėte juodos duonos kriaukšlį pakrimsnoti, pienu užgeriant... Ar jūs mokėjote šitaip triukšmingai siautėti, kaip mes šiandien, ar sugebėjote viską glėbiais imti, kitam nieko neduodami?! Sakote, sąžinė neleido? Nejuokinkite mūsų su ta savo sąžine!

Klausausi senimo minorinių išvedžiojimų, gaudžiais atodūšiais palydimų; klausausi ir dalies jaunimo kliesių, svetimais keiksmoždžiais pasūdomų, – ir širdį taip suspaudžia, kad norisi balsu pravirkti...

Keliauju po šiandienę Lietuvą ir įsitikinu, kad teisūs senieji mūsų galvočiai, nostalgiškai nušviečiantys praeitį ir kritiškai vertinantys dabartį. Ir aš galėčiau jų išsakomą tiesą konkrečiais faktais bei pastebėjimais patvirtinti. Štai, pavyzdžiui, ten, ant pakilumėlės, kur susikryžiuoja du žvyrkeliai, kadaise stovėjo grakšti ir puošni koplytėlė. O joje rymojo smakrą ranka parėmęs tylus, taikus medinis Rūpintojėlis. Bet vieną syki atburzgė, atriaumojo buldozeris, patikimas ateistinės kovos įrankis, ir nugriovė koplytėlę, ir nebeliko visų mūsų Rūpintojėlio.

*Tiek mažai užėmė pakelėj vietos,
Ramiai sau vienas rymojo...
Gal jo to rūpesčio, skaudžiai išlieto,
Kažkas labai pabijoję?*

Dabar toje vietoje styro piktžolių kuokštas, primenantis įžūlaus ateizmo piktžolėtą prigimtį.

Keliauju po vargo ir kančių nualintą tėvynę, dairausi aplinkui ir su skausmu krūtinėje pasigendu kaimietiškos idilijos, kadaise mane raminusios ir gaivinusios. Klausiu lyg paties savęs, lyg kažko kito: kur išsibėgiojo dauguma valstietiškų sodybų, alsavusių jaukumu ir dvasine šiluma? Užėini, būdavo, į pakelėje pasitaikiusią sodybą vandens iš šulinio atsigerti, o svirtis jau ir lenkiasi tau. Kur buvus nebuvus sodybos šeiminkė su šypsena pasitinka užklydėlį praeivį, pasemia puodelį šaltut šalto vandenėlio iš kibiro ir tiesia: "Prašome malšinti troškulį". Staiga, lyg atsiminusi, lyg tarp kitko, paklausia: "Ar iš toli tamsta?" Gavusi atsakymą, vietoj vandens maloniai, tarsi senam pažįstamam, pasiūlo šaltu pienučiu ar duonine gira atsigavinti, ant suolo prie panamėje besipuikuojančio kryžiaus prisėsti.

Kai po daugelio metų vėl susigundau užsukti į šią sodybą, mane pasitinka ta pati šeiminkė, tik jau senut senučiukė, ant lazdučių palinkusi. Ir vėl, kaip anąmet, guviai pasiūlo: gal ištroškęs, tai pienelio ar sulos iš šalto rūsio... O aš nukreipiu kalbą į šalį: jei neapgauna mano atmintis, rodos, va čia, prie trobos būta labai gražaus, ornamentais išdabinto kryžiaus. O prie jo buvo prigludęs suolelis nualsusioms kojoms prilenkti. Tai gal papuvo ir nugriuvo tasai kryžius ir tasai suolelis? Moteris graudžiai pažvelgia į mane, pakrato savo baltą lyg žieduotą obelį galvelę ir pareiškia, jog melioratoriai pasidarbavo, kad kryžiaus čia nebūtų. Kiek beprašiusi, net į kojas jiems puolusi: susimildami negriaukite kryžiaus, palikite! O jie tik pasivaipė, pasikraipė. Girdi, negalime nuo projekto nė per sprindį nukrypti. Kaip gaila, kad tame jų projekte nebuvo pažymėta moralinės reikalo

pūsės – negalima ir žmogaus jausmais žaisti, jo dvasinio pasaulėlio žaloti.

Ateistinio siautėjimo laikais aplankiau uni-kalį, vienintelį visame pasaulyje esantį Lietuvos Kryžių kalną Jurgaičių kaime, netoli Šiaulių. Išsigandau pamatęs nusiaubtą kalnelį, išvartytus, sulaužytus ir sudegintus kryžius. Pasibaisėjau ir pamąsčiau: ar gali būti didesnis vandalizmas, ar galime įsivaizduoti baisesnę šėtonišką neapykantą Kristaus kančios simboliui – kryžiui?.. Bet aš tąsyk mačiau ir maldininkų minias, traukiančias į Kryžių kalną savo maldomis ir giesmėmis atsiprašyti Išganytoją už brolių ateistų piktadarybes. Kai kurie tempė ant pečių persimetę naujus kryžius, kad pastatytų vietoj sunaikintų. Maldininkams kelią pastojo raudonsiūliai milicininkai ir partijos aktyvistai. Negalima, girdi, ten eiti, nes kiaulių maras plinta... nes kelias remontuojamas... nes, jei kokios, dar imsite mitinguoti be valdžios leidimo, nes... Dieve mano, ko jie bijo? Gal pabūgo, kad žmoneliai neišmaldautų iš Švč. Mergelės Marijos užtarimo ir pagalbos? Vargšai ateistai, jie visko bijo, net ir savo šešėlio.

Keliauju po Lietuvą ir po virtinės metų vėl užsuku į Kryžių kalną. Atsidūstu ir iš džiaugsmo ašarėlę nubraukiu nuo skruosto. Šiandien garsusis Kryžių kalnas, mūsų tautos dvasinis turtas ir pasididžiavimas, vėl pražydes tūkstančiais kryžių ir kryželių, moja mums iš tolo: ateikite, Viešpaties palaiminti ir mylimi vaikeliai. Suklupkite ir melskitės. Daug ir nuoširdžiai Dievą maldaukite, kad daugiau nebegrižtų tie klaikūs laikai. Kad mūsų tėvynainių moralė atsigautų. Kad pamaldumas sustiprėtų ir išplistų. Kad prie naujai besikuriančių sodybų rastųsi vietos ir kryžiams, koplytstulpiams, rūpintojėliams. O svarbiausia – kad jie neliktų vien bedvasiais sodybų elementais ar akcentais, o liudytų mūsų gilų tikėjimą.

Keliauju po kalvotas Vilniaus apylinkes ir su džiugesiu žvelgiu į visu didingumu iškilusį Trijų kryžių ansamblį toje pačioje vietoje, kur buvo piktadarių susprogdintas jo pirminis va-

riantas. Regiu pamažėle atsinaujinančias Vilniaus Kalvarijas, kurios ateistams taip pat buvo užkliuvusios ir todėl negailestingai sunaikintos.

Keliauju po Lietuvą, aplankau senąsias restauruotas bažnyčias, užsuku ir į naujai pastatytas - ir lengvai atsidūstu: dar gyvas tikėjimas lietuvių širdyse, dar nepamirštos maldos... Tai kas, kad ateistiniai buldozerininkai išvartė kryžius pakelėse, nugriovė koplyčias, nepaisydami nei jų istorinės, nei meninės, nei pažintinės vertės. Šėtonui neįdomu niekas, kas gera ir gražu: nei istorija, nei menas... O vis tiek neapsakomai džiugu, kad jis nepajėgė išrauti iš žmonių širdžių gyvo tikėjimo amžinomis vertybėmis. O taip stengėsi, o tiek daug triūsė!

Bet... ar ne per daug optimizmo šitame mano teiginyje? Juk ne vienas ir ne du, ir net ne šimtas, o tūkstančiai mūsų tautiečių pasidavė piktosios dvasios apžavams, pasiklydo materializmo aklavietėje, išsižadėjo Dievo, paneigė amžinojo gyvenimo sampratą. Tai ar ne mūsų, tikinčiųjų, pareiga pakelti jų dvasią, padėti jiems išsipainioti iš abejingumo ir rutinos, surasti kelią į tikėjimo šviesą? Sugebėjome patys išsilaikyti dvasios aukštumoje tada, kai šėlo ištisas ateizmo propagandos arsenalas, tad sugebėjime ir suklupusius savo brolius bei seseris iš dvasinio skurdo pakelti.

Keliauju ir keliauju, kiek senos kojos valioja. Dairausi ir dairausi, ką čia būtų galima akimis užčiuopti, ausimis pagauti. Viską deduoši į savo atminties lobyną, sujautrintos širdies virpesiais grupuoju: čia teigiama, čia neigiama... Štai džiuginantys šio laikmečio požymiai: sugriuvo galingi kruvinai raudonos imperijos melo, šmeižto, apgaulės bastionai; mes jau laisvi laisvoje tėvynėje. Nors ir lėtokai, bet vis dėlto gerėja žmonių pragyvenimo lygis. Atgaunamas okupacinės valdžios nusavintas asmeninis turtas. Pritilo mūsų tautos istorijos klastotojai. Nestovi prie bažnyčios durų ateizmo kontrolieriai, skvarbiais žvilgsniais stebėję, ar neieis, ar už pilioriaus nesislapstys mokytojas

arba moksleivis. Sugriuvo didžiausioji dvidešimto amžiaus gėda – konclagerių pragariai, spjaudę baisią neapykantą ir pasityčiojimais, kančiomis ir kankinystės mirtimi. Galime laisvai kalbėti, politikuoti ir diskutuoti, laisvai važiuoti, kur tik panorime... Ne, visų gerų požymių nesuminėsiu, nes užimtų daug vietos ir laiko. Palieku juos pratęsti mieliems skaitytojams.

Tačiau gražiai suvešėjusiame kviečių lauke pakelia galvas ir piktžolės. Ir kaip besistengtum išvalyti sėklą prieš sėją, kaip beišdirbtum dirvą, kaip benaudotum kitas kovos priemones – piktžolių visuomet atsiras. Štai mūsų jaunimo (žinoma, ne viso) dvasinis abejingumas ir nihilizmas... Sprogdinimai, padeginėjimai, apiplėšimai, žudymai, siekiant užgrobti svetimą turtą... Kleptomanija, narkomanija, seksomanija... Oi, kiek daug tu "manijų", negailestingai žalojančių ne tik kūną, bet ir dvasią! Ar tai ne visuomenės piktžolės?! Jos tūkstančius kartų pavojingesnės už pastebimas kviečių lauke. Ar ilgai dar braiždiosime po klaidų piktžolyną įsidilgindami, įsidurdami, apsidraskydami? Kada gi sukils jėgos kovai su tomis antimoralinėmis piktžolėmis?

Ir vis dėlto, broli, sese, nenusiminkime. Dažnai užslenka grėsmingai juodi negandų debesys su žaibais ir perkūnais, sujaukdami mūsų nuotaiką. Tačiau stiprūs vėjai nustumia debesis, vėl prasišviečia mūsų tėvynės padangė. Juk ne veltui Maironis mus drąsina:

*Atsibus tėvynės sūnūs,
Didžią praeitį atminę;
Pagimdys vargai galiūnus,
Ugnimi uždegs krūtinę!*

Jam savaip pritaria Bernardas Brazdžionis:

*Dar rymo kryžkelėse kryžiai,
Dar koplytėlės pakeliuos. . .
Tad eik, šalie, kur pasiryžai,
Ieškot ir rast naujos dalios.*

Ką pasiimsime ir ką paliksime

Suaugusiųjų grupėje premijuotas straipsnis

Marytė Mikėnienė

Bažnyčia – ramybės, meilės vieta. Ten ateiname nusilenkti Išganytojui, pasisemti dvasinės stiprybės, apmąstyti savo klaidas, padėkoti už suteiktas malones. Įžengiant į naująjį tūkstantmetį, Bažnyčia veda žmogų į atgailos kelią, nes silpnas, dažnai klystantis nusidėjėlis vien savo jėgomis negalėtų išgydyti sielos. Jam reikalinga Dievo draugystė ir malonė. Šventasis Tėvas Jonas Paulius II apaštaliniam laiške “Trečiajam tūkstantmečiui artėjant” rašo: “Ne tik žmogus ieško Dievo, bet įsikūnijęs Dievas ateina kalbėti apie save žmogui ir parodyti jam kelio į save”.

Visada yra laiko atgailai ir atsinaujinimui, apsisvalymui nuo praeities klaidų. Stovėdami prie 2000 metų Jubiliejaus šventųjų durų slenksčio, turime apmąstyti gerus ir blogus savo darbus, aptvarstyti nuodėmių žaizdas, pažadinti savo širdyse meilę, kurią atsiuntė mums Dievas per savo Sūnų.

Vienoje maldoje mes kreipiamės į Viešpatį: “Atverk mums savo Žodžio gelmę ir suteik jėgų Juo gyventi”. Dievas ant Sinajaus kalno pasakė tuos dešimt svarbiausių žodžių, įrašė juos į žmogaus sąžinę. Ar neištrynė jų laikas arba mūsų abejingumas Kūrėjui?

XX a. žmogus, jau skubantis į trečiąjį tūkstantmetį, nemyli taip karštai savo artimo, kaip liepė Dievas. Šiandien aplink mus daug skurstančių ir atstumtųjų, paniekintų ir alkanų. Gatvėse klūpo su rožiniu rankose močiutės ir drebančiom lūpom šnabžda: “Sveika, Marija...” Jau ir taip senatvė sunki. Tėvas Stanislovas sako: “Senų niekas nebenori, nebekviečia pas save. Jie tyli. Jie menkai girdi. Jie mažai mato... Jie naktimis meldžiasi, nes nebegali užmigti...” Meldžiasi senoliai ir dieną permąs-

to, ką pražiūrėjo vaikus augindami, ką davė gero, o kas spaudžia širdį, neduoda ramybės... Gal tiesiog šiandien gyvenimas pakeitė ir mūsų požiūrį į artimą, nebeliko meilės? Vis bėgam, vis neturim laiko paglostyti savo mamos ar močiutės pečius, nepaklausiamo, kodėl per suvargusius skruostus ima kartais ir nurieda sunki ašara. Trokštam skanaus valgio, drabužio, o pamirštam visai šalia esantį pavargėlį. Pilnomis ašarų akimis žvelgia jie į dangų, ten, kur Tėvas viską stebi, ir ištiesę rankas laukia. Sunki jų dalia, karti senatvė. Kur užauginti vaikai, kur meilė išdalyta? Raukšlėtos rankos pirštai liečia rožinio karoliukus, sunkus atodūsis ištirpsta erdvėje. Dievas sako: “Aš rūpinuosi žmogumi, suvargusiu ir sielvartaujančiu” (Iz 66, 2). Tie bedaliai gauna Viešpaties viltį, kad rytoj bus šviesesnė diena, kad tuoj pro šalį eis dora mergaitė ir nusišypsos senučiukei, kad žilstelėjęs vyras įmes kelis centus į dėžutę... Dar yra nuoširdžių, dvasingų žmonių, kurie šiandien pagelbsti sūnų palaidūnų užmirštomis motinoms, geru žodžiu nušluosto sopulį nuo jų širdies. Tokia meile nešini gali skubėti į trečiąjį tūkstantmetį, o neapykantos, nepagarbos tėvams, nesantaikos prislėgti turėtų melstis...

Kraujuoja didžiulės ir mūsų šeimų žaizdos. Žmonės gyvena po vienu stogu, pjauna duonos riekę iš to paties kepalų, o žvilgsniai šalti, nes širdys tyli. Nėra mūsų šeimose dvasinės meilės. Ar verta kalbėti apie žodžių vulgarumą, kai vyras muša ir žemina moterį, kai priekaištauja už “amžinas nuodėmes” vienas kitam, kai ieškoma užuovėjos už šeimos židinio? Mylėję vienas kitą sutuoktiniai vieną dieną pamato, kad niekas jų nesieja. Nėra dvasinės meilės – nutrūko juos siejęs raištis. Jei prie

Altoriaus buvo prisiekta neapleisti “nei varge, nei ligoje, nei džiaugsme”, tai skyrybų diena vienas kitam meta purvą į veidą, nepasidalija vaikų, buto, mašinos, baldų... Kalti abu, kad buvo tokie silpni, neatlaidūs, abejingi. Apaštalas Lukas sako: “Kaip norite, kad jums darytų žmonės, taip ir jūs darykite jiems” (Lk 6, 31). Argi norime, kad su mumis būtų elgiamasi nedorai? O ką patys darome? Už piktą žodį dažnai gražiname dešimt piktesnių, už įskaudinimą – dvigubą įžeidimą. Kartais taip sunku būna patylėti, kai esi žeminamas, nusišypsoti, kai plūstamas piktais žodžiais. Ne visada galima susivaldyti, dar reikia didelių valios pastangų, kad nugalėtume savyje neapykantą ir išmoktume nuryti kartėlio gurkšnį. Tik tada šeima bus stipri, jei sugebėsime įžvelgti daug ką gražaus sutuoktinio viduje kas dieną, jei nesiviliuosime neištikimybe, nesižavėsime, nepasiduosime nepadorioms svajonėms. Esame tokie kalti. Keliamo akis į Viešpatį ir kiekvienas meldžiamės: “Stiprink mane gyvenime, kaip esi pažadėjęs, neleisk mano vilčiai niekais nueiti” (Ps 119,116). Jeigu mes, tėvai, nusivylėme, padarėme klaidų, neleiskime jų kartoti vaikams. Aiškinkime sūnums ir dukroms, rodykime pavyzdžiais, kokia svarbi dvasinė meilė, abipusis ryšys, pasitikėjimas. Tegul mūsų vaikai neklumpa, susižavėję geiduliu, aistra, menkaverčiais blizgučiais.

Dvasinės meilės įkvepiame iš Kristaus kančios. Kokia ji, ta nežemiška meilė? Ji panaši į ką tik prasiskleidusį gėlės žiedą, kuris vilioja plaštakę, traukia praeivių dėmesį. Gili paslaptis yra pačiame žiede. Traukia kvapnus aromatas, žiedlapių spalvos tyrumas, bet tiek nedaug tereikia, kad tą žiedelį kažkas nulaužtų... Taip, meilė kartais būna ir auka. Ji įeina į širdį nepaklausus, apima visą esybę. Reikšmę turi viskas: žvilgsnis, žodis, judesys. Užtenka minutės, kai susitinka dviejų mylinčių sielų žvilgsniai, tada niekas aplink neegzistuoja: nei žmonės, nei garsai. Kalbasi sielos, jos tarsi pakyla virš kasdienybės, tokios tyros ir trapios. Žvilgsnį ly-

di atodūsiai, širdies plakimo poezija. Jaučiantis dvasinę, nežemišką meilę žmogus darosi kilnesnis, geresnis, akis kreipia į aukštesnį gėrį, gilesnį savęs suvokimą...

Jeigu aš pajėgčiau surinkti savo meilės karoliukus, suverčiau iš jų aukos vėrinį Atpirkėjui už kiekvieną kraujo lašą, išlietą dėl mano ir tavo neatleistinų nuodėmių, kalčių, silpnumo. Galiu tik atsidusti, kad nesugebėjau mylėti pasi-aukojamai, nors sąžinė dažnai priminė: “Mylėkime vieni kitus, nes meilė yra iš Dievo” (1 Jn 4,7).

Šventajame Rašte sakoma, kad Dievas nepriims aukos, jeigu prieš tai nesusitaikysi su broliu. Brolis – ne tik mūsų artimas giminaitis, bet ir kaimynystėje gyvenantis skurdžius, ir slampinėjantis gatvėje alkanas valkata, ir savo kelio nerandantis jaunuolis. Jeigu sutikau tokį gyvenimo kelyje, jei prašė jis manęs pagalbos, – negaliu atstumti. Kas aš esu, kad galėčiau smerkti tą, kuris prarado namus? Kristus mokė: “Prašančiam duok ir nuo norinčio iš tavęs pasiskolinti nenusigręžk” (Mt 5, 42). Ne visada sugebėjau ištiesti pagalbos ranką. Kaip dažnai bandžiau analizuoti kitų nuodėmes, kreipiau žvilgsnį į savo “brolių” paklydimus, o nemačiau savųjų. Esu kalta... Kad apšvarinčiau savo sielą, kaip dažnai privalau klausyti sąžinės balso. Kelio ašarotas akis į dangų ir širdis virpa atodūsiais: “Atleisk man mano kaltes...” Tik pirmiau aš privalau atleisti savo priešams skaudžius žodžius, blogus darbus, nes kitaip šventosios durys neatvers man kelio į Tėvo namus. Reikia melstis...

Motina Teresė sakė, kad mes visi esame kalti, jeigu aplink mus tiek daug blogio. Kiekvienas pradėkime šventėti nuo savęs. Nežinom, kiek kuriam skirta laiko. Dar galim pagirdyti ištroškusį, priglauti ir pavalgydinti elgetą, nedorėliui parodyti kelią į šviesą. Blogai, jei mūsų broliai klaidžioja tamsybėse, girtuoklystės, narkotikų purve braido. Jie laukia pagalbos...

Jėzus Kristus kalbėjo apie paklydusią avilę: “Sakau jums, taip ir da...”

džiaugsmo dėl vieno atsivertusio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisiųjų, kuriems nereikia atsiversti., (Lk 15,7). Kaip dažnai laikome save teisuoliais, vos ne šventaisiais, ir smerkiame savo brolius “nusidėjėlius”. Daug skaudulių mūsų sielose – tavo ir mano, – esame visi kalti. Jėzus Kristus pasakojo apie gailęstingąjį samarietį tam, kad amžiams įstrigtų mūsų protuose Jo meilės ir gailęstingumo įstatymai. Padėdami alkaniesiems, sergantiems, nuteisintiems, mes turime atminti Kristaus žodžius: “Kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte” (Mt 25,40). Mums reikalinga vienam kito parama, kad nenukryptume nuo teisingo kelio. Sunkus nešulys tampa lengvesnis, jeigu jį neši drauge su savo broliu. Jeigu pajėgsime ištieti ranką suklupusiam, nušluostysime ašaras vienam iš sielvartaujančių, paduosime duonos riekę prašančiam – tai jau artimo meilė. Nuo to bus šviesiau žemėje.

*Labai graži dvasinė vertybė,
kurių taip norėtusi pasiimti į tre-
čiąją tūkstantmetį, – kuklumas.*

Žmogaus apranga, kalba, elgesys byloja apie vidinį grožį. Šiais laikais, kai dažnas filmas demonstruoja jausmų laisvę, ši dvasinė vertybė lieka užmiršta. Kur tos lietuvaitės, mūsų rašytojų išaukštintos, apdainuotos, kurios prieš bernelius nukaisdavo, akis nuleisdavo? Šiandien nedaug tokių mergaičių. Vis dažniau žvalgomasi į parduotuvių vitrinas, žavimasi “mados šauksmu”, gėrimasi savimi veidrodyje. Kuo žmogus kuklesnis, tuo jo siela tyresnė. Išoriniai blizgučiai rodo tuštybę. Godumas, pavydas, aistros – dar kelios mūsų gyvenimo žaizdos. Vergavimas pinigams griauja tikrąsias žmogaus vertybes. Juk tikrasis gyvenimas – tai ne pinigai, prabangūs namai ir sodybos. Godumas turtui augina puikybę, o toks žmogus šalia nėra labai malonus. Atėjome į šį pasaulį tuščiomis rankomis, tokie ir išeisime. Apaštalas Matas įspėja: “Jūs pirmiausia ieškokite Dievo

karalystės ir jo teisumo” (Mt 6, 33). Turto aistra užgožia artimo meilę. Lieka tik besaikis kaupimas. Neįtamtam, kai užmerkiam akis, kai brolis skundžiasi vargais ir nepritekliais, guodžiamės laiko neturėjimu aplankyti sergančius tėvus, nerandam paguodos žodžių. Vis dažniau keliam savo puikybę, o godūs žvilgsniai klaidžioja, ieškodami naudos, garbės, pripažinimo. Turtingojo išpuikėlio širdį slegia vienatvė, liūdesys. Užsiėmusiems verslu tėvams nelieka laiko savo vaikų rūpesčiams, problemoms, kartais tokioms svarbioms. Šiandien pagrindiniai jauno žmogaus “gundymai” – tai narkotikai, alkoholis, rūkalai, filmai apie smurtą, keiksmažodžiai. Negalima palikti jaunuolio vieno, pasmerkti, jeigu jis pasuko “iš kelio”. Vienišam reikia draugo.

Alkoholis – pats baisiausias šių dienų pavojus. Laikraščiai mirgėte mirga daugybe pavyzdžių, kai neblaivūs jaunuoliai padaro žiaurios nusikaltimus, kai “apsvaigę” paniekina gražiausias dvasines vertybes, “pamina” po kojom skaistybę ir dorą, triumfuoja keiksmažodžiai ir šiurkštus tonas. Dažniausiai pradžių pradžia slypi šeimoje. Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius, isteigęs blaivybės brolijas, taip aiškino girtuoklystės žalą: “Vaikai, žįsdami krūtis girtos motinos, apsigeria, todėl geriančios motinos visų pirma pratina vaikus gerti... Vaikai tėvo geriančio yra girtuokliai...”

Griežti vyskupo žodžiai, bet juose slypi gili tiesa. Vaikai namuose mato, kad tėvai dažnai išgėrinėja, barasi, kad jiems šilumos nelieka. Tada ir klaidžioja mūsų nelaimingi vaikai gatvėmis, ieškodami užuovėjos ir užsimiršimo... Vaikams užaugus belieka tik jų meilės trupiniai. Šaltas abejingumas, ašaros dėl paklydusių vaikų ir amžinasis “kodėl” kamuoja širdį. Jokiais pinigais negalima nupirkti meilės. Jeigu mes galėtume kiekvieną dieną gyventi taip, tarsi ji būtų paskutinė, kaip pasikeistų visas gyvenimas Žemėje! “Taigi budėkite, nes nežinote, kada grįš namų šeimininkas: ar vakare, ar vidurnaktyje, ar gaidgystėje, ar rytmetį, kad, netikė-

tai sugrįžęs, nerastų jūsų miegančių” (Mk 13, 35-36).

Būtų negarbinga peržengti trečiojo tūkstantmečio slenkstį purvina siela, neskaisčia širdimi. Penktasis Dievo Įsakymas griežtai draudžia smurtą, pyktį, neapykantą, kerštą, gina silpnuosius, pažemintuosius. Žmogaus gyvybė turi būti gerbiama ir saugoma, niekas neturi teisės jos atimti. “Dar prieš sukurdamas iščiose, tave aš pažinau, dar prieš gimimą tave aš pašventinau...” (Jer 1,5).

Šiais laikais daugeliui sunku, kartais kryžius atrodo per sunkus, todėl norima jį nusiimti... Vis dažniau jauni žmonės bando žudyti. “Katalikų bažnyčios katekizme” rašoma: “Mes esame Dievo mums patikėtos gyvybės prižiūrėtojai, bet ne savininkai. Mes negalime su ja elgtis, kaip mums patinka...”

Jeigu šalia mūsų esantysis nori pasitraukti iš gyvenimo, reikia mums susimąstyti: gal esame šiurkštūs, nepadedame. Kalti mes, kad per mažai mylime artimą, kalti jie, kad nevertina savo gyvybės... Dažniau kelkime akis į dangų, į šviesą.

Kuo nusikalsta dar negimę vaikai? Jie bejėgiai, silpni, deja, nereikalingi, nelaukiami. Kasmet vis daugėja abortų, matyt, “laisvesnis” gyvenimas naikina atsakomybę, pareigą. Kas žino, gal ta gyvybė buvo Dievo apdovanota ypatingu pašaukimu, gal tiesiog tas negimęs vaikelis būtų buvęs paguoda senatvėje?.. Kada mes – aš ir tu – pravirksime dėl savo nedorų darbų, prikaltėtų bjaurių žodžių, nemeilės?

Kasdien šventoji Ostija ateina į mūsų širdis, kad padėtų atsinaujinti, pasikeisti. Vidine nuoširdžia atgaila sutinkame ateinantį Kristų, pripažįstame savo kaltes, gailimės, kad įžeidėme gerąjį Tėvą. Vėl sulaukiame malonių. Ar tik nesame tie sūnūs palaidūnai, avys pakly-

dėlės? Nedrąsiai pakeliu akis į dangų ir mintyse šnabždu: “Sveika, Marija...” Tikiu ir laikiu jos užtarimo, paprastos, tyros meilės. Manau, kad nerasime Žemėje tokio užkietėjusio nusidėjėlio, kuris nesigailėtų už savo baisius darbus, tegul ir pačią paskutinę – mirties – valandą.

Eidami į trečiąjį tūkstantmetį, gauname dar vieną progą atsiversti širdimi, keičiant gyvenimą. Jubiliejus primena visiems, jog nedera teikti ypatingos svarbos žemės gėrybėms, turams, garbei, karjerai. Tai laikinos vertybės. “Nekraukite sau lobių žemėje, kur kandys ir rūdys ėda, kur vagys įsilaužia ir vagia. Verčiau kraukitės lobį danguje, kur nei kandys, nei rūdys neėda, kur vagys neįsilaužia ir nevagia, nes kur tavo lobis, ten ir tavo širdis” (Mt 6, 19-21). Širdies kertele pajusime šventųjų pasiukojimą, kančias, jų sugebėjimą būti pačiais mažiausiais. Mokykimės padėkoti Dievui už atsiųstą kančią, ligą, skausmą. Tokie išbandymai apvalo žmogaus sielą, širdį daro tyresnę. Tik nesėkmės valandą galime pajusti savo kaltės dydį, kentėdami – meilę panašaus likimo broliui.

Su spindinčiom meile akimis, su tyru džiaugsmu krūtinėse artinsimės prie trečiojo tūkstantmečio durų, palikę visa, kas nešvaru mūsų sąžinėse, nedora. Blogus darbus pri-dengsime gerais, nemeilę – ypatingu prieraišumu ir šiluma. Su karšta malda lūpose žvelgsime į Tėvą ir kartosime kiekvieną akimirką: “Tėve mūsų, kuris esi danguje, tesie Tavo valia...” Vis giliau į savo širdis priimkime Kristų, ir savo vaikams, kuriems priklausys naujojo tūkstantmečio ateitis, palikime spindinčią artimo meilę. “Jėzus yra tas pats vakar, šiandien ir per amžius”.

BIBLIJOS PASLAPČIŲ TYRINĖTOJAI

Nijolė Jankutė

Kartais pasitaiko, kad du asmenys skirtingų tautybių, skirtingų profesijų, įsitikinimų ir talentų (vienas žurnalistas, kitas medicinos daktaras) parašo labai įdomias knygas ta pačia tema apie tą patį objektą bei su juo siejamą asmenį. Šiam užmojui įgyvendinti jie pašvenčia keletą įtemptų metų, nukeliaudami ne vieną tūkstantį mylių, apklausinėdami būrius įvairiausių žmonių ir atidžiai išstudijuodami Šv. Raštą.

Apie tokius du vyrus ir jų knygas kaip tik ir noriu papasakot. Tai Graham Hancock, britų žurnalistas, keletą knygų apie Afriką ir Trečiąją Pasaulį autorius, ir prof. Courtenay Bartholomew iš Trinidado, tarptautinio garso vėžio bei AIDS ligų tyrinėtojas ir, nežiūrint griežtųjų mokslų, pasižymėjęs mariologas.

Šių gabių vyrų tyrinėjimo objektas — Sandoros Skrynias, Senojo Testamento šventasis indas, slėpęs 10 Dievo Įsakymų akmens plokštėse. Ši skrynias buvo ir tebėra viena iš didžiųjų ir įdomiųjų istorinių paslapčių. Senajame Testamente yra gausu aprašymų apie jos išvaizdą, apie medžiagas, iš kurių ji buvo padaryta ir apie jos stebuklingas jėgas, nugalint izraelitų priešus bei sugriauinant jų miestus. Tačiau iš rašytinės istorijos lapų skrynias dingsta tuo laiku, kai Saliamonas pastatydino didžiąją šventyklą Jeruzalėje.

Ženklas ir Antspaudas

G. Hancock savo knygą pavadino *The Sign and the Seal* — „Ženklas ir antspaudas“, nes pagal Šv. Testamentą Sandoros Skrynias buvo Dievo buvimo žmonių tarpe ženklas, o 10 Jo Įsakymų joje — antspaudas, nes pagal S. Testamentą, Sandoros Skrynias buvo Dievo buvimo žmonių tarpe ženklas, o 10 Jo Įsakymų joje —

antspaudas sutarties tarp Absoliuto ir jo tvariniių. „Aš būsiu tavo Dievas, tu būsi mano tauta“, kaip Šv. Rašte pasakyta.

Sužadintas smalsumas

Autorius G. Hancock S. Skrynias susidomėjo 1983 m., lankydamasis pilietinio karo draskomoje Etiopijoje. Tos revoliucijos vadas pulk. Mengistu Haile Mariam, vienas iš kruviniausių Afrikos diktatorių, 1991 m. užgrobė imperatoriaus Haile Selassie sostą, padedamas vadinaujų sovietinių „patarėjų“ ir jų ginklų gausybės. (Imperatorius H. Selassie Mengistu nužudė pats, uždusindamas jį pagalve). G.H. prisipažįsta, kad tuo metu buvęs Mengistu užverbuotas parašyti knygą apie Etiopiją, iškeliančią jos seną istoriją, įvairialypę kultūrą bei politinių sienų svarbą. Nors rašo, kad, pagal sutartį, nei liaupsinęs, nei peikęs diktatoriaus, tačiau greit pasidarę aišku, kad jo knyga tai diktatūrai pasitarnavusi. Kitaip jam nebūtų buvę leista lankyti uždraustas istorines vietas, ir Mengistu režimas nebūtų padengęs jo kelionių išlaidų.

Taigi G.H. ne kartą lankėsi šventajame Etiopijos mieste Axum, kuriame ne tik paprastų etiopų, bet ir jų istorikų bei archeologų įsitikinimu, Šv. Marijos iš Ziono koplyčioje, buvo laikoma S. Skrynias. Kaip ji iš Jeruzalės atsидūrė Etiopijoje, buvo pirmas klausimas, kuris rašytojui nedavė ramybės. Jis pradėjo gilintis į Etiopijoje populiarią legendą apie karalių Saliamoną ir Šebos karalienę Makedą. Apie tai, kad tolimo pietų krašto karalienė lankė Saliamoną Jeruzalėje, rašo ir S. Testamentas. Šių valdovų meilės vaisius buvo sūnus Menelik, kuris gimė Šebos krašte, ir tik po 20 metų aplankė savo tėvą Saliamoną Jeruzalėje. Grįžtant namo, Saliamonas jam davė šaunią palydą —

būrį kilmingųjų Jeruzalės vyrų. Šie išvogę S. Skrynią iš šventyklos ir išvežę ją į Šebos kraštą. Kodėl? Netiesioginį atsakymą galima rasti S. Testamente. Ten rašoma, kad Saliamono laikais Izraelis vėl sulaužė savo Sandorą su Dievu, vėl pradėjęs garbinti pagonių stabus. Daugelis Saliamono žmonių ir meilužių buvo pagonės, ir turbūt jų įtakoje Saliamonas žiūrėjęs pro pirštus į stabų kultą. Didžioji šventykla buvusi su jais "sutepta". Nestebėtina, kad tuo pasipiktinę kilmingieji izraelitai išgabeno švenčiausiąjį objektą, reiškiantį Tikrojo Dievo buveinę žmogaus aplinkoje, ir paslėpė pagarbioje vietoje. Taip pagonių krašte pasisėjo monoteizmo sėkla. Vėliau ji išaugo į krikščionybę, apie 4 a. po Kr. prigijusią Etiopijoje.

Bet kur dingo S. Skrynia? Ši mįslė užvaldė G.H. Noras sužinoti, išaiškinti, įsitikinti vedė į Biblijos studijas, į senųjų raštų muziejus ir bibliotekas. Ypač daug įdomios medžiagos jis rado 13 a. manuskripte, šventajame etiopų *Kebrā Nagast* ("Karalių garbė"). Čia buvo surašyta ankstyviausioji Saliamono ir Šebos karalienės Makedos istorijos versija.

Biblijinių paslapčių detektyvas

G. H. yra autorius - seklys. Kiekvieną savo seklišką žingsnį jis detalizuoja, planingai ir sistemingai žengdamas istorinių faktų keliu, neaplenkdamas tautosakos legendų, gvildendamas tradicijų ištakas ir viską paremdamas ne tik bibliografiniais, bet ir geografiniais tyrinėjimais. Jo *The Sign and the Seal* yra nuostabus detektyvinis romanas tikrovėje, žymiai įdomesnis, negu Hollywood'o fantazija ta pačia tema - filmas *Raiders of the lost Ark*.

G. H. dešimtį metų knisosi po dulkinus Europos ir Artimųjų Rytų archyvus, patyrė mirtinus pavojus pilietinio karo metu Etiopijoje, kalbėjosi ir bendravo su žymiais archeologais, Biblijos tyrinėtojais, net su baisiuoju Etiopijos diktatoriumi Mengistu Haile Mariam bei jo bendrininkais. G.H. pastangos nenuėjo veltui - jis surado, kur paslėpta Sandoros Skrynia ir kodėl.

Tačiau pasaulio muziejai pilni už S. Skrynią senesnių daiktų: raštų, meno kūrinių, tai nebūtų stebėtina, jei ir S. Skr. būtų išlikusi.

Kas šią knygą daro vertą dėmesio, tai jos moksliskas, uoliais tyrinėjimais paremtas pobūdis. Autorius nieko "nelaužia iš piršto", bet vedžioja skaitytoją po Šventraščių, po istorinę ir geografinę Etiopiją, po Viduramžių literatūrą - *Parcifalį* ir šv. *Gralį* bei po intriguojančią Šventyklos Riterių ordino istoriją (Knights Templar).

Klausimai ir atsakymai?

Kodėl garsioje Chartres katedroje tarp daugybės šventųjų statulų stovi ir pagoniškoji Šebos karalienė? Kodėl maža skrynios skulptūra, jaučių traukiama vežime, parodyta keliaujanti tolyn nuo Senojo Testamento kun. Melchizedeko į Šebos karalienės pusę? O po skulptūra parašas *Archa Cederis* (skrynia, kuria atiduosi)? Kodėl žymusis Viduramžių poetas, keliaujantis dainius Wolfram von Eschenbach, rašydamas savo garsųjį kūrinį *Parzival*, vaizduoja šv. Gralį ne taurės bet akmens pavidalu? Kodėl Etiopijos bažnyčios turi, vadinamą šventų-švenčiausiąją vietą, kurioje laikoma medinė lentelė - "tabot", kaip S. Skr. simbolis? Kodėl Šventyklos Riteriai (Knights Templar) apie 1013 m. po Kr. vykdė plataus masto kasinėjimus ant Moriah kalvos, kur anksčiau stovėjo Saliamono šventovė?

Į šiuos intriguojančius klausimus G.H. randa atsakymus po ilgų tyrinėjimų, pamirštų raštų skaitymo, po tolimų ir pavojingų kelionių, po susitikimų su S. Testamento žinovais, Etiopijos archeologais, istorikais ir vienuoliais.

Į pagrindinį autoriaus klausimą - kur yra S. Skr. - galbūt tiksliausią atsakymą duoda vienuolis Gebra Mikail, S. Skr. saugotojas specialioje koplyčioje, Axum mieste, Etiopijoje.

Autorius Hancock:

- Ar iš tikrųjų, S. Skr. yra čia? Žmonės sako, kad tai tik tradicija.

G. Mikail:

– Žmonės gali tikėti ir sakyt, ką jie nori. Bet S. Skr., i kurią Mozė įdėjo 10 Dievo Įsakymų, surašytų ant akmeninių plokščių, yra čia.

G.H.

– Ar tai ne legenda:

G.M.

— Ne. Tai istorija.

G.H.:

– Ar tik jūs galite Skrynią matyti?

G.M.:

— Tik aš. Tačiau kartą metuose, sausio mėnesį, šventosios ceremonijos Timkat metu, S. Skr. nešama procesijoje.

G.H.:

– Jei tada atvyksiu, galėsiu ją pamatyti?

G.M.:

– Ne. S. Skr. nešama apdengta.

G.H.:

– Kodėl?

G.M.:

– Apsaugoti procesijos dalyvius. S.Skr. turi didelę jėgą...

Nors autorius savo knygą pradeda šiuo pokalbiu, bet jis geriau tiktų pabaigoje. O kad S. Skr. turi “didelę jėgą”, galim pasiskaityti S. Testamente (Jozuės kng. 6,2-20; II Samuelio kng. 6,6-12).

Mokslininkas ir Naujoji Sandoros Skrynia

Kaip Graham Hancock ieško brangaus ir paslaptingo istorinio objekto, taip prof. dr. Courtenay Bartholomew ieško istorinio asmens ir jo ypatingos veiklos žmonijoje. Tas asmuo – Jėzaus Motina Marija.

Prof. C.B. yra mokslo ir tikėjimo žmogus. Tai reta kombinacija. Bet jo asmenyje mokslas ir religija puikiai susitaria. Jo knyga tai mokslininko piligrimo kelionė į Mariją - Naujosios Sandoros Skrynią, žmonijos gelbėtoją.

Kaip ir G.H., prof C.B. atidžiai išstudijavęs Bibliją ir, įdomu, perskaitęs G.H. *The Sign and the Seal*, 1994 m. lanko šventąjį Axum miestą. Čia susitinka ir išsikalba su naujuoju s. Skr. saugotoju Abba Tesfa Maryam (Abba Gebra

Mikail mirė 1991 m.) ir dalyvauja Timkat šventės procesijoje, kur S. Skr., apdengtą brangia brokada, neša jos saugotojas ant galvos. Prof. C.B., kaip ir rašyt. G.H., yra įsitikinęs, kad tai iš tikrųjų yra senoji S. Skr.

Bet nuo čia autoriaus dėmesys krypsta į Mariją, kurią nuo seniausių laikų tikintieji vadiną Sandoros Skrynia jos garbei skirtoje litanijoje.

Ką bendro turi auksu apmuštoji senoji skrynia ir Marija Jėzaus Motina? Į šį klausimą autorius atsako plačiai, išsamiai ir įdomiai, remdamasis S. Testamento pranašais bei N. Testamento įvykiais. Kaip S. Skr. buvo švenčiausias ir gerbtinas indas, nes jis laikė Dievo ir žmonių sutartį, taip Marija yra nepalyginamai brangesnis indas, naujosios Dievo-Žmogaus sutarties skrynia, iš kurios kilo Dievas-Žmogus, iškėlęs žmogiškumą į beribes aukštumas. Anot autoriaus, Mergelė, neprarasdama mergystės, tapo Motina, o Dievas, neprarasdamas dievytės, nužengė iš amžinybės ir apsigyveno laike.

Kadangi prof. C.B. yra mariologas, jis domisi ir tyrinėja ne tik Biblijos vietas, kalbančias apie Mariją, bet ir šiais laikais ypač sustiprėjusį Dievo Motinos santykį su žmonija, t.y. apsi- reiškimus, pradedant Liurdu, Fatima, baigiant Medjugorje ir kt. Jis lanko visas apsi- reiškimų vietas, kalbasi su regėtojais, dalykiškai aprašo apsi- reiškimų istorijas, nufotografuoja asmenis ir vietas, susumuodamas Marijos prašymus žmonijai: “Priimkit mano motinišką kvietimą atsiversti, nes dabar dar yra malonės metas...”

Atrodo, nebebūtina girdėti balsą iš dangaus – tik paklauskim, pažiūrėkim vakaro žinių: kas dedasi mūsų miestuose, gatvėse, mokyklose? Kas randama miesto šiukšlėse? Ką daro tėvai vaikams? Vaikai tėvams? Ką perka ir parduoda biznieriai, politikai? Kas svarbu valstybių vadams? Kas žudoma “pagal įstatymą”? Reikia tik stebėtis, kad žmonijai vis dar duodamas “malonės metas”.

Šio autoriaus knygą puošia daug įdomių nuotraukų iš jo piligriminių kelionių. Tarp ste-

buklingųjų Dievo Motinos paveiklų nuotraukų randame ir Aušros Vartų Marijos – Gailestingumo Motinos.

Trumpai paliesdamas komunizmo žlugimą, prof. C.B. rašo, kaip modernieji stabai buvo nuversti nuo savo “altorių”, paminėdamas, kad Lietuva vietoj kūjo ir pjautuvo vėl pasikabino parlamente Šv. *Jurgį ant žirgo* (?) Matyt, niekam nepaaiškinus, jis taip interpretavo mūsų Vytį. Žinoma, nieko prieš, kad Vytis “persikūnijo” į tą šventąjį, nes aštrios ieties dar tebereikia Lietuvoje siaučiančiam godumo ir savanaudiškumo slibinui!

Shekinah

Keletas nuotraukų šioje knygoje yra gana ypatingos: jose matosi lyg tai švelnių dūmų, lyg tai debesies ruožas ties kryžiais arba Marijos atvaizdais. Žinoma, gali būt peršviestas negatyvas, bet autoriaus paaiškinimas vertas paminėjimo.

Rytų apeigų katalikai Marijos litanijoje vartoja kreipinį – “debesies/dūmų stulpe!”, o S. Testamentą skaitydami sužinome, kad Dievas vedė savo tautą per dykumą ugnies stulpu naktį, debesies – dieną. Kur jis sustodavo, ten izraelitai pastatydavo palapinę, kuri dengdavo S. Skrynią. Šis regimas Dievo buvimo kartu ženklas buvo vadinamas Shekinah. Kadangi Marija ikūnija Naująją Sendorą, tad, autorius galvoja,

jos regimas ženklas kartais net ir šių pragmatiškų laikų fotografijoje paliekamas. Apie šį specialų ženklą jautriai kalba prieškristinė Salliamono *Giesmių giesmė*: “Kas yra ta, kuri ateina iš dykumos kaip dūmų stulpas, myra ir kvepalais kvepianti, atsirėmusi į savo Mylimąjį?” (3,6)

Prof. C.B. knyga *A Scientist Researches Mary - the Ark of the Covenant* suskirstyta į 8 skyrius su poskyriais. Kiekvienas jų duoda daug įdomios informacijos, parašytos lengvu, pašnekovišku stilium. Autorius skaitytoją supažindina su Marija, ne vien tik ta, šykščiai N. Testamente minima, Mergele-Motina, bet ir jos ypatinga vieta žmogaus išaukštinime, Absoliuto numatyta prieš laikų pradžią.

Dėmesio vertas knygos poskyris *Marija ir sutvėrimo istorija*, liečiantis angelų laisvos valios išbandymą, bei “Trejybės paslaptis”. Paprastume nuostabiais pavyzdžiais autorius rodo Triasmenio Absoliuto antspaudą mus supančioje visatoje, kuri susideda iš erdvės, laiko ir medžiagos; o erdvė – iš ilgio pločio ir tūrio, laikas – iš praeities, dabarties ir ateities, medžiaga – iš pagrindinių atomo dalių – elektronų, protonų, neutronų. Ar tai ne antspaudas Triasmenio Dievo? – stebisi autorius. “Tuomet Dievas tarė: “Padarykime žmogų pagal MŪSŲ paveikslą ir panašumą” (Pr 1,26)

Graham Hancock
The Sign & The Seal
Simon & Schuster, Inc. 1993

Prof Courtenay Bartholomew, MD
*A Scientist Researches Mary
The Ark of the Covenant*
The 101 Foundation
Asbury, NJ 1995

KAIP IŠVENGTI DEPRESIJOS

Suaugusiųjų grupėje premijuotas rašinys

Nijolė Rutkauskienė

Aš nežinau, kas yra depresija, bet žinau, kaip kenčia žmonės, kurie tai išgyvena.

Depresija yra liga, kaip ir kitos ligos. O kaip jos išvengti? Kaip apsisaugoti nuo bet kokių ligų?

Manau, reikia siekti kūno ir dvasios harmonijos – tobulinti, gryninti dvasią. Kuo sveikesnė siela, tuo sveikesnis kūnas.

Kas sukelia depresiją? Čia yra daug priežasčių. Pirmiausia, manau, jautri žmogaus prigimtis. Kuo žmogus jautresnis arba kuo jautresnė jo nervų sistema, tuo jam sunkiau išgyventi daugelį dalykų. Psichologai tai vadina padidėjusiu jautrumu aplinkai arba nesugebėjimu prisitaikyti prie aplinkos. Sunkumą, iš tiesų, yra daug.

Sykį net skaičiau tokias mintis: jausminiai žmogaus prigimčiai šių dienų pasaulyje gresia toks pat užteršimas ir nualinimas, kaip dirvai ir vandeniui.

Jautriam žmogui sunku priimti aplinkinių, o tuo labiau artimų žmonių abejingumą, nesupratimą, įskaudinimą, neteisingą apkaltinimą. Tokie sužeidimai kartais ilgam lieka žmogaus širdyje.

*Taip viskas įsirėžia ligi skausmo
įr nieko nebegalima išimt
Nei delno su pirmom žibuoklėm,
Nei akmenio, pataikyto širdin.*

J. Degutytė

Bet kokioje situacijoje labai svarbu yra išklausyti žmogų ir pasistengti jį suprasti. Negalima palikti žmogaus neišklausyto ir vieno. Ne-

išklausytas žmogus liks prislėgtas ir nelaimingas. Kai mus kas nors palieka, jaučiamės vieniši ir apleisti. O patys ar visada pastebime, kai paliekame žmogų vieną?

Depresija lengvai atsiranda ir šalia kokios nors kitos ligos. Kai žmogų apima stipri negalia, jis gali labai nusiminti. Nusiminimas veda į gilų liūdesį, beviltiškumą. Jei šalia nėra artimų suprantančių žmonių, ligonis jaučiasi niekam nereikalingas.

Čia matome, kad tik artimo meilė, širdies jautrumas padeda sergančiam ir užkerta kelią naujoms ligoms.

Depresiją įsivaizduoju, kaip gilią duobę, į kurią įkrenti ir savo jėgomis negali išlipti. (Mirties slėnys JAV) Kaip tai turėtų būti baisu, esant gilioje tamsioje duobėje. O jeigu nebematai jokio šviesos spindulėlio?

Visai kas kita yra liūdesys. Liūdesys turi savo spalvą. Jis aplanko kiekvieną žmogų. Švelnus liūdesys man patinka. Jis leidžia būti ramiai, vienai, leidžia pailsėti. Jei kas mane kas nors paklausia:

– Kodėl tu tokia kitokia?

Aš nusišypsau ir tyliai atsakau:

– Man viskas gerai. Aš tik truputėlį liūdžiu arba esu nuliūdusi.

Tarkim, išsiskyrimo liūdesys. Tokio liūdesio spalvos yra pastelinės – vos besimatančio saulėlydžio spalva...

O gilus liūdesys tikriausiai yra juodos spalvos. Juoda naktis, jokių šviesų, ir tu nematai kelio.. Kas išties vienuoj ranką, jeigu nėra arti žmogaus? Dievas. Dievas visada yra šalia. Jis geriausias ir ištikimiausias draugas, brangiausias patarėjas, mylintis Tėvas. Argi Jis leis ilgai

liūdėti savo vaikui!? Tik, sutikime paduoti jam savo ranką. Dievo ranka visada ištiesta mums. Patikėkime jam visas savo bėdas. Juk Dievo meilė mums yra didesnė už mūsų gimdytojų, Tėvo ir Motinos meilę, kokia ji didelė bebūtų. Dievui tereikia nukreipti savo Tėvišką žvilgsnį į žmogaus sužeistą sielą, ir jis bus išgelbėtas, atgaivintas, prikeltas. Dievo Meilė – Visagalė.

Depresija gali ištikti žmogų, mirus artimam brangiam draugui. Laikas padeda išgydyti tokias žaizdas. Padeda tikėjimas, malda, nors skausmas ir liūdesys paliečia giliai žmogaus širdį.

*Kai Tu išėjai,
Visos upės pavasarį užšalo,
Kai Tu išėjai,
Vidurdienį, saulę užtemo,
Kai Tu išėjai,
Nuvyto ką tik pražydusi gėlė
Ir nebebuvo pavasario,
Kai Tu išėjai.*

Depresija kyla iš dvasinių kančių, o dvasinės kančios – iš sielos alkio ir troškulio. Jeigu sakome, kad labai didelė vertybė yra žmogaus ryšys su žmogumi, tai kokia neįkainojama vertybė yra žmogaus ryšys su Dievu. Leiskime Dievui pas mus ateiti, ir Jis ateis. Tikėjimo dovana – didelė paslaptis, bet prašykime tos dovanos. Prašykime ir tikėkime gausią. Sako, kad tikintys žmonės neserga depresija. Kaip pasakė vienas Šventasis: “Jei Dievą turi, viską turi”.

Yra žmonių, kurie nori gyventi vieni ir vengia bendrauti su kitais. jie nėra laimingi. Kokia gali būti laimė, jei nei su kuo negali pasidalinti tuo, ką turi.

Pasaulyje, kur gyvybė jungiasi su kita gyvybe, kur to paties vėjo glostoma gėlė tuokiasi su kita gėle, kur gulbė pažįsta visas kitas gulbes, – vien tik žmonės statosi vienas kitam rūmus.

Sent –Egziuperi

Manau, kad uždarumas kenkia žmogaus sielai. Galbūt, žmogui sunku atsiverti. Tada turi padėti kiti. Tik tai reikia daryti labai subtiliai ir atsargiai. Kiekvienas žmogus – naujas neatrastas pasaulis, Dievo kūrinys. Dievas nesukūrė dviejų tokių pat sielų. Žmogaus vidaus pasaulis – tai šventovė. Kaip svarbu į ją įžengiant nieko nesutepti, nesužeisti.

Reikia būti labai gerai tam pasiruošus. Bet kokia laimė tą pasaulį pažinti! Juk dažnai kitame žmoguje galime pamatyti nuostabių dalykų. Galime pasidalinti viskuo, kas brangiausia. Kartais žmonės būna nelaimingi vien dėl to, kad yra vieniši ir uždari, bet niekaip nesugeba niekam atsiverti. Prieikime prie kiekvieno, kuris yra reikalingas pagalbos ir net nesugeba jos paprašyti.

Galbūt mums ne iš karto pavyks, gal pritrūks drąsos ir ryžto, bet tegu mūsų niekada neapleids geris norai ir meilė artimui. Brangiausia, ką žmogus gali padovanoti žmogui – tai draugystė.

Prieš kurį laiką susipažinau su vienu jaunu sergančiu berniuku. Jis labai serga. Beveik visiškai neturi atminties. Jis negali prisiminti to, kas vyko vakar; labai sunkiai tegali vakare prisiminti tai, kas vyko pačios dienos ryte.

Jis puikiausiai atsimena įvykius ir žmones iki ligos. Po susirgimo trumpalaikė atmintis visai dinga.

Buvo ir daugiau sunkių negalavimų. Vienu metu jis beveik nematė, dabar mato. Vėliau – negalėjo vaikščioti, dabar – vaikšto.

Visa tai išgyvenęs, jis gali pasakyti: “Žinau, ką reiškia nematyti. Būdavo, einu ir matau, kaip pro tirštą rūką. Gyvenimas visai nemieliu buvo tapęs. Eidavau per gatvę ir net nežiūrėdavau, važiuoja mašinos, ar ne. Visgi geriau nevaikščioti, negu nematyti”.

– O tu eidavai vienas? — klausiu.

— Taip, vienas.

Kaip tai baisu, pagalvojau. Ir su didžiausiu džiaugsmu, dėkoju Dievui, kad tas berniukas gyvas, kad dabar jis gali vaikščioti ir regėti. Tik kaip susigrąžinti atmintį?

Labai noriu jam padėti. Bet kaip?

Dėkoju Dievui, kad leido man jį sutikti, kad galiu būti su juo, galiu juo rūpintis.

Kadangi labai silpna orientacija, jis gerai žino tik vieną centrinę miesto gatvę. Į kitas gatveles niekada nepasuka.

Kai esame kartu, einame visur. Jis kaip mažas vaikutis. Palikčiau, ir nežinotų, kur eiti. Tai kaip galėčiau palikti?!

O žmonės dažnai nesupranta ir manęs klausia:

— Kodėl tu su juo drauguji? Juk jis sergantis berniukas, neturi atminties. Ar tau su juo nenuobodu? Juk tu gali su daug kuo draugauti. Yra sveikų žmonių, kurie norėtų bendrauti su tavim.

— Taip, žinau. Aš pati daug ko nesuprantu, tik aišku vien, kad tas berniukas man dabar yra svarbiausias. Sveikų ir stiprių žmonių yra daug, bet jie patys gali savimi pasirūpinti. Jiems mano pagalba nėra reikalinga. Na, galbūt, minimali pagalba – koks patarimas ar panašiai. Tai gali suteikti ir kiti žmonės.

Tada jie taip sako:

— Juk vis tiek nepadėsi visiems sergantiems.

Aš sutinku. Nors ir labai noriu padėti visiems, to padaryti negaliu. Tik kodėl nepadėti bent vienam?

O jeigu Dievas atsiųstų man dar antrą, trečią žmogų, tikrai žinau, kad su didžiausia meile stengčiausi ir jiems padėti.

Jaučiu, kad pati esu silpna, bet labai tikiu ir pasitikiu Dievu. Jis gerai žino mano jėgas. Juk Dievas mus pažįsta kiekvieną ir nė vienam neuždės tokio kryžiaus, kurio nepajėgtume panešti.

Ir dar žinau, kad su tuo berniuku būnu ne vien iš gailėsčio. Su juo būti yra labai gera. Man tai yra laimė. Jis džiaugiasi manimi, o aš – juo.

Jau anksčiau pastebėjau, kad sergantys žmonės, bent tie, su kuriais man teko susitikti, turi savyje kažkokio ypatingo gerumo. Aš jį

Algimanto Žižiūno nuotr.

jaučiu ir gal dėl to tie žmonės mane taip traukia. Jie turi kažkokios ypatingos vidinės šviesos ir šilumos.

Kai būnu su tuo berniuku, jaučiu esanti arčiau Dievo. Nesugebu paaiškinti, kaip tai yra, bet iš tiesų tai jaučiu. Bandžiau pati sau paaiškinti. Ir man atrodo, kad tas berniukas turi savyje daugiau Dievo Meilės, nei kiti, o aš būdama šalia jo, galiu tai pajusti. Tuo pačiu jaučiu, kad mano tikėjimas ir pasitikėjimas Dievu stiprėja. Kuo galėčiau pasitikėti!? Juk mano pačios jėgos tokios menkos...

O berniukas sako: "Man labai gera su tavim. Tu mane gy dai. Pažadėk, kad mane pagydysi. (O, Dieve, kaip norėčiau pažadėti!) Tu man esi, kaip vaistai. Kai būnu su tavim, aš ne-

sergu, o sergu, kai esu vienas. Aš tau labai dėkoju, kad tu nepraeini pro mane.

Argi po tokių žodžių galėčiau praeiti? Argi galėčiau jo nepastebėti?

Nežiūrint stiprios negalios, berniukas yra labai jautrus ir atidus šalia esančiam. Jis daug nujaučia, pastebi kiekvieną mano krustelėjimą, “pagauna mintį”,

O kaip gražiai ir lengvai kuria eilėraščius, muziką. To jis niekad nedarė iki savo ligos.

Kartais kuriame abu. Ir tai mums sekasi labai lengvai. Tik neužrašome. Kurgi viską užrašysi !..

Kadangi susitarti nieko negalime, jis vistiek greitai pamirštų, viskas lieka Dievo valioje.

Sykį, buvo graži saulėta diena, ir aš išėjau trumpam į centrinę miesto gatvę pasivaikščioti. Žmonių buvo daug. To berniuko niekur nemačiau. Žinoma apie jį galvojau. Ir eidama pro vieną, stotelę pamačiau, kaip jis išlipa iš autobuso. Mes susitikome. Lukas be galo džiaugėsi. Vėliau jis man pasakoja: “Visą dieną buvau namie. Kažkodėl darėsi liūdna. Pagroju, bet netapo geriau. Tada ėmiau jausti ryškų kvietimą eiti. Nebeištvėriau ir išėjau iš namų. Jaučiau, kad turiu mieste kažką sutikti. Nežinojau, ką; negalėjau prisiminti kažko labai svarbaus. Nesuprantu, kaip aš išlipau būtent toje stotelėje, pro kurią tuo metu ėjai tu”.

Ir vėl dėkojome Dievui.

Nežinau, kaip bus toliau. Noriu pažinti Dievo valią. O dar labiau noriu, kad mano valia sutaptų su Dievo valia.

Taigi kas padeda kovoti su depresija?

Manau, malda, meditacija, buvimas su žmonėmis, kurie teikia dvasinių ir fizinių jėgų.

Melskime vieni už kitus, kad mūsų, tikėjimas būtų tvirtas. To niekada nebus per daug.

Jėzus Kristus yra pasakęs apaštalui Petriui: “Aš meldžiuosi už tave, kad tavo tikėjimas nesu-svyruotų”.

Kiekvienas geras žodis žmogų gydo, kokia liga jis besirgtų, o tuo labiau depresijos iška-muotą žmogų. Pasakytas žodis turi būti ne tik geras, bet ir teikiantis viltį. Ligonis turi mumis patikėti, jei ne, viskas veltui. Ir dar. Mes ne tik patys rūpinkimės ligoniu, bet ir jam leiskime rūpintis mumis. Tai tikrai suteiks sergančiam jėgų.

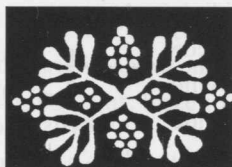
Baisiausia, kad nuo depresijos iki savižudybės tik vienas žingsnis. Lietuvoje kasdien nusižudo maždaug penki žmonės. Kiekviena savižudybė skaudžiai paveikia nusižudžiusiojo artimuosius, kuriuos neretai po to irgi apima depresija.

Man labai liūdna pasakyti, kad aš jau neturiu beveik pusės savo klasės draugų. Jie – nusižudė. Kodėl? Nežinau. Dauguma iš jų – berniukai. Jie buvo puikūs draugai. Man jų labai gaila. Skaudžiausia, kad aš nei vienam iš jų nepadėjau. Manęs ten nebuvo. O ar padėjo kas nors? Matyt, ne.

Aš juos prisimenu ir už juos meldžiuosi. Tikiu Dievo gailėstingumu. Tik kaip išmokti pastebėti žmogaus akyse dar nepasirodžiusią ašarą?

Kiekvieno žmogaus mirtis sumažina ir mane, nes aš neatskiriamas nuo visos žmonijos, ir todėl niekada neklausk, kam skambina varpas, jis skambina tau.

E. Hemingvėjus.

LIETUVIŠKASIS ŠVIETIMAS ŠIAURĖS AMERIKOJE

Penkiasdešimt metų lituanistinei mokyklai
1949-1999

Redaktoriai: Juozas Masilionis ir
Stasė Petersonienė

Leidimą parėmė Lietuvių Fondas ir gausūs Laukotojai. Kompiuteriu rinko Skirmantė Miglinienė, maketavo ir spausdino Ričardo spaustuvė, išleido Pedagoginis lituanistikos institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Tiražas 800 egz., 755 psl., daug iliustracijų iš mokinių, mokytojų ir vadovybės veiklos, kaina 30 dol.

Redakcija davė šiai knygai labai tikslų ir idomų pavadinimą: **Lituanistinių mokyklų istorijos**. Juk iš tikrųjų čia aprašyta JAV ir Kanados lituanistinės mokyklos, ir tie aprašymai sudaro įdomią lietuviško švietimo Šiaurės Amerikoje istoriją.

Juozas Masilionis rašo apie lietuvišką švietimą ir lietuviškas šeštadienines mokyklas JAV, o Stasė Petersonienė – Kanadoje. Medžiagą šiam leidiniui buvo prašyti parūpinti Lituanistinių mokyklų vedėjai arba jų įgaliotiniai. Daugelis šiam prašymui pakluso ir atsiuntė savo mokyklų aprašymus, pridėdami ir gražių nuotraukų. Bet gal tik pusė tuo metu veikiančių lituanistinių mokyklų atsiuntė savo

aprašymus, kita pusė dėl nežinomų priežasčių nesiryžo to prašymo išklausti. Buvo mėginta dar kartą buvusį prašymą pakartoti. Deja, ir tai nieko nepadėjo. Jau turimos medžiagos redaktorius neišmetė, bet atsargiai sudėjo į specialią skrynelę, laukdamas “palankesnių laikų”.

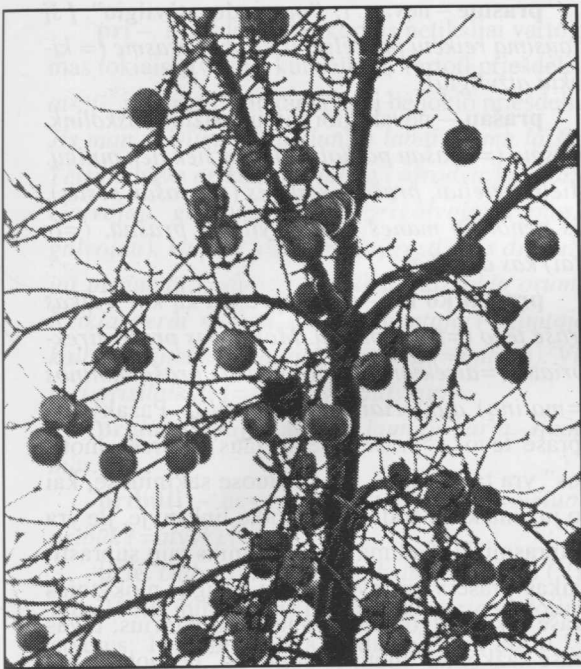
Belaukiant praėjo apie 20 metų. Per tą laiką daug kas pasikeitė: kai kurios mokyklos buvo uždarytos, bet atsiradė ir nemaža naujų. Apie 1990 metus Čikagos Pedagoginio lituanistikos instituto direktorei Stasei Petersonienei kilo mintis, kad būtinai reikia paruošti ir išleisti Šiaurės Amerikos lituanistinių mokyklų istoriją, nes atrodė, kad prieš 20 metų buvęs pasiryžimas jau buvo užmirštas ir palaidotas. Ji išsiuntinėjo laiškus įvairiems asmenims, žinoma, ir Čikagos aukštesniosios lituanistinės mokyklos direktoriui J. Masilioniui, kuris tuoj jai pranešė apie savo uoliai saugomą “skrynelę”, kurioje buvo daug istorinės medžiagos apie tą jos norimą išleisti istoriją. Daug kam galėjo atrodyti, kad ta idėja jau yra seniai užmiršta ir pasmerkta myriop. Buvo maloni staigmena abiem. Tuoj buvo nutarta atidaryti tą skrynelę ir prikelti iš numirusiųjų mokyklų istorijos idėją. Abudu energingai ėmėsi darbo, ir štai jau turime to bendro darbo vaisių – **Lietuviškasis švietimas Šiaurės Amerikoje**.

Tai svarbus įnašas į mūsų istoriją ir prasminga dovana ateinančioms kartoms.

Jonas Kavaliūnas, **LITHUANIAN PART 2**, Chicago, 2000, 306 psl., kaina 25 dol. Išleido JAV LB Švietimo taryba, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

Lietuvių kalba turtinga kalbos forma. Ji svarbi kalbotyros mokslui, bet nelengva mokyti. Todėl autorius visur stengiasi parodyti, kaip nesunku lietuvių kalbą išmokyti, jei einama nuosekliai, žingsnis po žingsnio.

Kazio Ambrozaičio nuotr.

Vadovėlio pirmojoje dalyje buvo ribotasi linksniuojamų kalbos dalių vienaskaita, o šioje antrojoje, pakartojus vienaskaitą, dėstoma daugiskaita ir sunkesnėsios kalbos dalys.

✦ Vysk. Paulius Baltakis, OFM, geg. 28 - birž. 21 d. buvo Europoje. Birž. 1-4 d. dalyvavo kard. V. Sladkevičiaus laidotuvėse ir antrajame Eucharistiniame kongrese Kaune, birželio 11 d. suteikė Sutvirtinimo sakramentą Vasario 16 gimnazijos mokiniams, birželio 18 d. dalyvavo Baltgudijoje, Gervėčiuose, lietuvių metinėje šventėje.

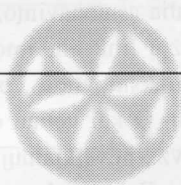
✦ Toronto Prisikėlimo parapija vadovaujama tėvų pranciškonų, šių metų pabaigoje numato persikelti į geresnę lietuvių apgyventą vietą. Statybos darbai numatomi baigti gruodžio mėn. Parapijos centro kompleksas talpins ir Kredito kooperatyvą bei Lietuvių Bendruomenės 90 lovų slaugos namus.

Šalia asmenavimo, pirmiausia mokoma daiktavardžių linksniavimo, po to eina būdvardžiai, kurių linksniavimas, pasirodo, panašus į daiktavardžių. O kai vėliau einami dalyviai, paaiškėja, kad, pvz., neveikiamųjų dalyvių daryba labai paprasta, o linksniavimas kaip būdvardžių!

Kaip ir pirmojoje dalyje, pokalbiais supažindinama su kalbos formomis ir, atkreipus dėmesį į tose formose esamus dėsnius bei taisykles, jos įtvirtinamos pratimais, o gramatikos santraukoje jos apžvelgiamos, susumuojamos. Visur žiūrima, kad aiškinimai būtų tikslūs, bet ir lengvai suprantami, kaip galima paprastesni. Einama induktyviniu keliu nuo pavyzdžių prie apibendrinimo, taisyklės.

Autoriui teko dėstyti lietuvių kalbą Amerikos kariams ir su kitais mokytojais rengti jiems vadovėlius. Jie buvo mokomi klausytis lietuvių kalbos, lietuviškai kalbėti, po to skaityti ir rašyti (audio-lingual metodus). Vėliau tuo pačiu metodu mokė vokiečių kalbos viešosiose Amerikos mokyklose, naudojantis didžiųjų leidyklų išleistais puikiais vadovėliais. Bet lietuvių kalbai šiuo metodu mokyti vadovėlio neturėjome. Todėl jis ir ryžosi bandyti šią spragą užtaisyti.

Labai patartume lituanistinių mokyklų mokytojams su šia knyga susipažinti. Esame tikri, kad kiekvienas joje ras naudingų patarimų, įvairių paaiškinimų bei taisyklių, apie ką pirmiau nebuvo nei girdėję, nei patys savo pamokose pritaikę.

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS SJ

KAI KURIŲ ŽODŽIŲ AR POSAKIŲ VARTOSENĄ

pramatyti – nevert. r. “numatyti”: *Reikia pramatyti (=numatyti) ateities veiklą. Šie du veiksmazodžiai numatyti ir pramatyti daugelio yra maišomi, bet jų reikšmė yra skirtinga. Pramatyti reiškia “praregėti, pradėti matyti, pro ką nors matyti”, pvz.: Įvyko stebuklas – ligonis tuoj pramatė (praregėjo). Padarius operaciją, nuo pat gimimo buvęs aklas berniukas pirmą kartą savo gyvenime pramatė. Nors tas langas labai nešvarus, bet vis tiek galima šiaip taip pro jį pramatyti. Bet žodis pramatyti negali būti vartojamas, kalbant apie ateitį, t.y. ką nors žinoti iš anksto, nujausti, numatyti, pranašauti. Tad yra taisytinė, pavyzdžiui, tokie sakiniai: Jau yra pramatytos (= numatytos) ateinančių metų išlaidos. Aš gerai pramačiau (= numačiau, nujaučiau), kad taip įvyks. Jokių būdų nebuvo galima pramatyti (= numatyti, nujausti, atspėti), kuriuo keliu jis pasuks.*

praplaukti – nevert. r. “nuplaukti”: *Sportininkas 100 m distanciją praplaukė (=nuplaukė) rekordiniu greičiu.*

praraja tarp kartų (angl. *generation gap*). Prof. A. Salys šiam reikalui sugalvojo gerą terminą – *kartų atotrūkis*, t.y., kai viena karta savo galvosena, save elgesiu ir gyvenimo būdu atitrūksta nuo kitos.

prasme – nevert. r. “pagrindu, atžvilgiu”: *Į šį klausimą reikėtų pažvelgti ir kitokia prasme (= kitokiu atžvilgiu).*

prašau – nevert. įforptiniu žodžiu: *Paskolink, prašau, (=Prašau paskolinti) man šiek tiek pinigų. Mielai sveteliai, prašau, sėskitės (= prašau sėstis). Jis nenorėjo manęs paklausti, ir, prašau, (=ir štai) kas atsitiko!*

prašyti ko ko – geriau *prašyti ką ko*: *Vaikas prašė tėvo (=tėvą) pinigų. Mokytojas prašė direktoriaus (=direktorių) algos. Tėvas prašė motinos (=motiną) dukteriai neduoti peilio. Pasakymai “prašė tevo”, “prašė direktoriaus”, “prašė motinos” yra taisyklingi, tačiau šiuose sakiniuose, kai po jų eina kitas žodis kilmininko linksnyje, jie yra dviprasmiški. Galima šiuos sakinius taip suprasti: vaikas prašė visų tėvo turimų pinigų; mokytojas prašė tokios algos, kurią gauna direktorius; tėvas prašė kažkokiai “motinos dukteriai” neduoti peilio. Bet kai tas asmuo, kurį ko nors prašome, yra galininko linksnyje, tai tokio neaiškumo ar dviprasmiškumo nebūna.*

prašyti pas ką – *prašyti ką (ko)*: *Paprašiau pas jį (=jį) pagalbos. Paprašyk pas savo draugą (=savo draugą, savo draugo), kad paskolintų knygą.*

pravesti – nevert. r. “rengti, atlikti, organizuoti, vesti, vadovauti, vykdyti” ir pan. *Pvz.: Kviečiu poną Jonaitį pravesti susirinkimą (= vadovauti susirinkimui, vesti susirinkimą). Laužą puikiai pravedė (= Laužui puikiai vadovavo, laužą puikiai vedė) skautininkas Petraitis. Mums buvo pavesta pravesti (= suorganizuoti) švaros savaitę. Mokytojas klasėje pravedė (= surengė, suorganizavo) labai įdomų pasikalbėjimą. Labai puikiai laboratorijoje buvo pravestas (=atliktas) šis bandymas. Pirmininkas labai sumaniai pravedė susirinkimą (= vadovavo susirinkimui). Manau, kad reikėtų pravesti (= skelbti) konkursą užimti šiai vietai.*

Veiksmažodį *pravesti* galima vartoti, pavyzdžiui, tokiais atvejais: *Pravedė arklių pro šalį. Per mišką pravedė kelią. Jam pasisekė pravesti savo pasiūlymą.*

pri –, Priešdėlis *pri*- kartais netiksliai vartojamas tokiais atvejais, kur reikėtų vartoti priešdėlius *at-*, *į-*, *su-* arba atitinkamą žodį be jokio priešdėlio: *Jis man prisiuntė (=atsiuntė) labai įdomų laišką. Teisme buvo aiškiai prirodyta (=įrodyta) jo kaltė. Galvojau, galvojau, bet neprigalvojau (=nėšugalvojau), kaip tą užavinį išspręsti. Tas drabužis jai priduoja (=duoda, suteikia) kažkokio orumo. Reikia gerai mokėti savo prigimtąjį (=gimtąjį) kalbą. Susitaisiau radijo priimtuvą (=imtuvą). Visi turi prisilaikyti (=laikytis) įstatymų.*

priaugančioji karta – jaunoji karta, Jaunimas.

pribūti – nevert. r. “atvykti”: *Nesivėluok, pribūk (=atvyk) laiku.*

prie. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas (Vilnius, 1972) mini tokius prielinksnio *prie* vartojimo atvejus: 1. žymint vietą ar daiktą, šalia kurio kas yra ar vyksta: *Sėdi prie stalo. Gyvenu prie ežero. Antys plauko prie kranto. Gyvenu prie dukters. Turi duonos ir prie duonos*; 2. žymint veiksmo kryptį: *Priėjo prie vandens. Vadink svečius prie stalo. Slinkis arčiau prie manęs*; 3. žymint veiksmo objektą: *Prisistatė prie darbo. Sėskis prie vakarienės. Eisime prie rugių (rugių kirsti)*; 4. žymint asmenį ar daiktą, kurio buvimo metu kas vyksta: *Prie tėvo gyvos galvos. Prie keturių akių (dviese) pasikalbėkime. Skaito prie lempos šviesos. Prie vaikų taip nekalbėk. 5. žymint kokybę: Žemė prie smėlio (smėlėta). Vyras prie sveikatos (stiprus). Žmogus prie pinigų (turtingas). Vaikas jau visai prie ašarų (rengiasi verkti)*; 6. žymint darbo vietą: *Dirba prie plento. Gavo darbo prie melioracijos*; 7. žymint artėjantį laiką: *Saulė prie laidos. Darbas eina prie pabaigos*; 8. vartojamas su kai kuriais veiksmažodžiais bei šiaip pastoviuose posakiuose: *Kalba priklauso prie visuomeninių reiškinių. Pasiliko prie savo nuomonės. Reikia*

taikytis prie aplinkybių. Mėlynos akys jai labai tiko prie tamsių plaukų. Pripratome prie šalčio. Tu prie manęs nesikabink!

Tačiau yra atvejų, kai šis prielinksnis klaidinškai vartojamas, nusižiūrėjus į svetimas kalbas, pvz.: *Prie geriausių norų (=Kad ir labai norėčiau, nors ir turėdamas geriausių norų), to darbo negalėčiau atlikti. Prie progos (=Pasitaikius progai, suradęs progą, esant progai), aš pas tave užėisiu. Norėčiau sužinoti, prie kokių aplinkybių (=kokiomis aplinkybėmis) tai atsitiko. Prie aukštos temperatūros (=Aukštoje temperatūroje, kai temperatūra aukšta) net ir metalai tirpsta. Teismasėjo prie uždary durų (=uždaramis durimis, slapta, neviešai). Kreipkis prie viršininko (=į viršininką).*

prie ko n. vert' – kam, kuo dėtas: *Prie ko (=Kam) čia ta pastaba? Prie ko (=Kuo dėtas) čia aš?*

priklausyti prie ar **priklausyti kam**: *Aš nepriklausau prie jokių organizacijų (jokioms organizacijoms).*

prieiti ko – prieiti prie ko, prieiti ką: *Pagaliau prieita tokios išvados (=prie tokios išvados). Priėjome vieningos nuomonės (=prie vieningos nuomonės, vieningą nuomonę).*

randasi. Veiksmažodis rasti labai retai vartojamas įvairiose lietuvių tarmėse. Kai kur jis vartojamas vietoj veiksmažodžio darytis, atsitikti, pvz.: *Kas rados vaikui, kad serga? Kitur jį vartoja vietoj rodytis, prasidėti, atsirasti, pvz.: Po lietaus daug grybų randasi. Iš kur tu radaisi? Iš kur čia tie šunės randasi? Bet šio žodžio randasi jokių būdu negalima vartoti vietoj yra, pvz.: Vilnius randasi (=yra, stovi) prie Neries. Jis randasi (=yra, gyvena) Čikagoje. Kur dabar tavo draugas randasi (=yra, gyvena, dirba)? Šiuose sakiniuose žodis randasi pavartotas, nusižiūrėjus į rusų *начодит'ся**

tėvynėje

Paruošė Laima Krivickienė

KRISTUI GIEDOJO VISA LIETUVA

Vienas po kito Lietuvoje vyksta Jubiliejiniai 2000-ųjų krikščionybės metų renginiai. Žmonės tebegyvena Kaune įvykusio II-ojo Eucharistinio kongreso išpūdžiais, o liepos mėnesio 2 dieną Vilniuje, Kalnų parke, Trijų kryžių kalno papėdėje, po atviru dangumi įvyko giesmių šventė "Kristui gieda visa Lietuva". Pristatydamas šią šventę, organizacinio komiteto pirmininkas Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas rašė: "Tai pirmoji tokio pobūdžio šventė per visą nepriklausomos Lietuvos gyvavimo laikotarpį. Joje dalyvauja neprofesionalūs bažnytiniai vaikų ir suaugusiųjų chorai iš tolimiausių Lietuvos bažnytkaimių, miestelių ir miestų. Prisimindami šv. Pauliaus raginimą "Giedokite ir šlovinkite savo širdyse Viešpatį" (Ef 5,19), jie sekmadieniais savo giedojimu praturtina liturgines apeigas. Taigi ši giesmių šventė – džiaugsmas tiek klausytojams, tiek dalyviams, nes ji skirta Kristui, kurį Dievo Tėvo meilė atsiuntė žemėn prieš 2000 metų. Tai buvo paprasta širdies giesmė, nuoširdi malda, skirta Didžiajam krikščionybės jubiliejui.

Iš visų Lietuvos vyskupijų suvažiavo giesmininkai, tačiau daugiausia jų atvyko, kaip ir galima buvo tikėtis, iš Panevėžio vyskupijos – net 41 choras. Džiugu, kad net nedideliuose miesteliuose esama net po kelis chorų.

Giesmių šventė "Kristui gieda visa Lietuva" prasidėjo Vilniaus Arkikatedroje Bazilikoje vėlavos pašventinimu ir regalijų įsegimu šventės dirigentams. Paskui chorų dalyviai, pasipuošę spalvingais šventės drabužiais, ėjo į Kalnų parką. Bene

pirmą kartą šioje vietovėje buvo aukojamos šv. Mišios. Jas koncelebravo Lietuvos vyskupai ir kunigai, giedojo jungtinis choras. Labai iškilmingai šv. Mišių pradžioje skambėjo kun. Antano Strazdelio sukurta giesmė "Pulkim ant kelių", diriguojama Prano Sližio. Vidurinėsios kartos klausytojams malonius prisiminimus kėlė K. Kavecko giesmė "O Kristau", dar keletą metų giedota po karo visuose Lietuvos bažnytkaimiuose, pasibaigus šv. Mišių aukai, vėliau ji buvo uždrausta. Chorai giedojo giesmes ir klasikos kūrinius, tarp giesmių maloniai skambėjo sakralinė poezija, skaitoma B. Lukošūtės ir J. Šalkausko. Paskutinę šventės giesmę "Marija, Marija" (muzika Č. Sasnausko, žodžiai Maironio), visi dalyvaujantys atsistoję giedojo kartu.

Vyskupas J. Preikštas padėkojęs Dievui už puikų orą ir visiems, kurie negailėjo nei laiko, nei pastangų, kad ši graži, unikali šventė įvyktų, palinkėjo, kad ir toliau chorai giedotų visuose Lietuvos kampeliuose, kad Kristui giedotų visa Lietuva.

Į PAŽAISLĮ SUGRĮŽO GRAŽIOSIOS MEILĖS MOTINA

Kauno Kazimierietėms, o iš tikrųjų visai Lietuvai liepos 15-oji, šeštadienis, buvo istorinė, seniai iš anksto numatyta šventė – į Pažaislio vienuolyną, kuriame dabar įsikūrusi Šv. Kazimiero seserų kongregacija, buvo sugrąžintas XVII amžiuje popiežiaus Aleksandro VII dovanotas stebuklingasis Švenčiausios Mergelės Marijos su Kūdikėliu ant rankų, dar vadinamas Gražiosios Meilės Motinos paveikslas.

Kauno Arkikatedroje Bazilikoje, kuri nuo pat ankstyvo ryto buvo pilna tikinčiųjų, prieš didįjį altorių, papuoštas gyvų gėlių puokštėmis, stovėjo stebuklingasis Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslas. Paveikslo titulas – Gražiosios Meilės Motina – kilęs iš lotyniško Biblijos vertimo, Siracido knygos 24 skyriaus: "Aš motina gražiosios meilės ir baimės, pažinimo ir šventos vilties".

Išlydint paveikslą, vyskupas R. Norvila priminė: "Pagaliau paveikslas sugrįžta į savo nuolatinę vietą". Prieš Pirmąjį pasaulinį karą išvežtas į Rusiją, 1928 metais buvo sugrąžintas į Pažaislį, bet

1950 metais uždarius vienuolyną, paveikslas rado prieglobstį Kauno Arkikatedroje. 1978 metais jis buvo pavogtas, o po metų, jis netikėtai buvo surastas. 1984 metais buvo restauruotas ir nuolat puošė šoninį Arkikatedros altorių.

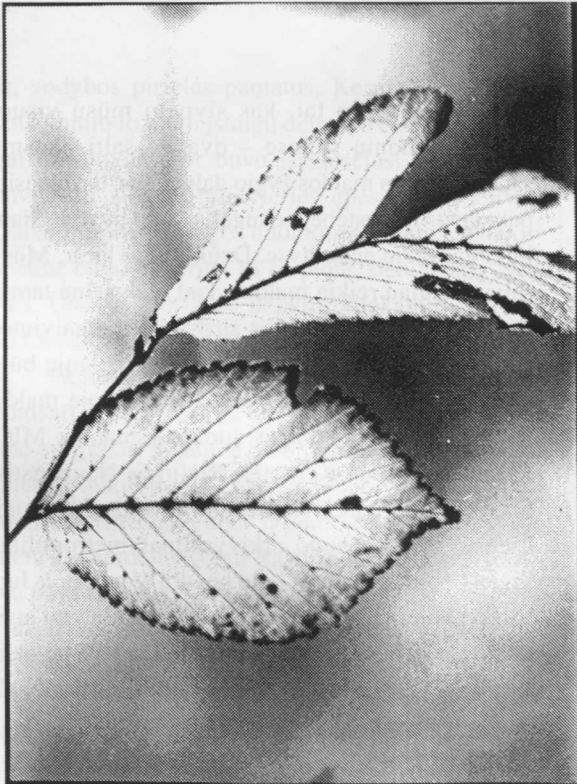
Iškilmingos procesijos priekyje Katedros parapijos tikintieji nešė kryžių. Už jo ėjo Šv. Kazimiero kongregacijos vienuolės, kunigai, o už jų važiuo mašina su paveikslu ir tikintieji. Procesija judėjo Vilniaus gatve, Laisvės alėja. Prie Šv. arkangelo Mykolo bažnyčios prisijungė Kauno igulos kariškiai. Ties Dainų slėniu, šventąjį paveikslą ir jį lydintuosius pasitiko Šv. Antano parapijos tikintieji. Prie Kryžių kalnelio palydinčiųjų gretas papildė Šančių parapijiečiai, netoli Petrašiūnų žiedo prisijungė tėvai kapucinais, o ties Kauno marių prieplauka – Lietuvos karinių oro pajėgų atstovai.

Visą kelią be perstojo lijo, tačiau dalyviams tai netrukdė giedoti giesmių ir kalbėti rožinį. Visą kelią praėjo ir svečiai iš JAV, Lemonto – prelatas J. Urbonas ir seserys vienuolės. Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslas pakabintas pagrindiniame Pažaislio Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo pas Elžbietą bažnyčios altoriuje, specialiai paruoštoje vietoje, tarsi atgijo skleisdamas meilę, ramybę, neapsakomą šilumą.

2 val. p.p. Pažaislio bažnyčioje prasidėjo šv. Mišios. Jas aukojo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, vyskupai R. Norvila, E. Bartulis, J. Matulaitis, R. Krikščiūnas, dalyvavo Kauno bažnyčių kunigai, vienuolės, vienuoliai, Lietuvos gyventojai sausakimšai užpildę Pažaislio bažnyčią. Po šv. Mišių kazimieriečių vienuolių generalinė vyresnioji sesuo Remigija, dėkojo visiems, prisidėjusiems prie stebuklingojo paveikslo sugrįžimo į Pažaislį. Nuo šiol paveikslas savo stebuklingas galias skleis restauruotoje Pažaislio vienuolyno bažnyčioje. Dabar nepaprasto grožio barokinės architektūros vienuolyno su bažnyčia ansamblis traukte trauks tikinčiuosius bei turistus į Pažaislį.

MALDININKŲ ŽYGIS

Šią vasarą žemaičių organizuotas unikalus maldos žygis aplink šalį, apkeliavęs didelę dalį

Algirdo Grigaicio nuotr.

Lietuvos, pasibaigė liepos 23-ąją Klaipėdoje. Maldininkai, praėję Rytų Lietuvą, kur lietuviškai žmonės labai retai bendrauja, birželio pabaigoje pasiekė Dzūkiją. Tačiau keliauninkai neįtaria, kad lenkai būtų maldininkus ignoravę. Priešingai, jie juos labai maloniai priėmė, vaišino, kartu meldėsi. Reikia pasakyti, kad šiame maldininkų žygyje dalyvavo įvairių tautybių žmonės, kad ši maldų kelionė yra tikrai graži tikėjimo ir brolybės paslaptis. Eišiškęs. Tai viena pirmųjų parapijų, įkurtų pakrikštijus Lietuvą. Keliaujant link Varėnos, buvo sustota, prisiminti 1986-aisiais čia žuvusį didingos dvasios žmogų, kunigą Juozą Zdebskį. Kriokšlys – jau Dzūkija. Čia maldininkus sutiko visi gyventojai. Lynežeryje visus globojo Bronius ir Veronika Mortūnai. Keliaujant teko pastebėti, kad tikrai tikėjimui, gėriui neabejingi žmonės yra pasirengę viską atiduoti, visiems pagelbėti, palaikyti, prisidėti. Marcinkonys, Margoniai, Kabeliai, Ratnyčia, Druskininkai, tai Dzūkija; visur malda sujungė, suvienijo keliauninkus ir vietinius gyventojus. Lietuvą šiomet vargino šalnos ir sausra. Gal

gamta atspindėjo tai, kas slypėjo mūsų visuomenėje, žmonių sielose – dvasinį šaltį, jausmų sausrą. Praėjus maldos žygio dalyviams, dažniausiai palydavo. Tą pastebėjo daugelis. Taip buvo ir Šiaulių, Panevėžio apskrityse, Dzūkijoje ir kitur. Mūsų šaliai daugiau reikia maldos, kad ta dvasinė tamsa išsisklaidytų, išdžiūvusios širdys būtų atgaivintos dvasiniu lietumi. Reikia, kad pasišventusiųjų būtų ne vienetai, bet kuo daugiau. Rudaminoje maldininkus pasitiko vyskupas Juozas Žemaitis, MIC. Toliau Sangrūda, Kybartai, Kudirkos Naumiestis, Slavikai ir beveik visi Suvalkijos bažnytkaimiai. Liepos 15-ąją Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius aukojo bendrą žygeivių ir Jurbarko parapijiečių šv. Mišių auką Atgaila - tai atsiųgėžimas į Dievą, o gyvenimas su Dievu - tai atsiųgėžimas į žmogų, gyvenimas meilėje. Tokių maldos žygio vaisių labai reikia mūsų šaliai.

YRA VIENUOLYNAS KRYŽIŲ KALNE

Liepos 8 d. Šiaulių rajone prie Kryžių kalno buvo atidarytas ir pašventintas pranciškonų vienuolynas. Iškilnėse dalyvavo Italijos ambasadorius Marijus Fugacola su žmona, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis su vaikais.

Savo kelionės į Lietuvą metu popiežius Jonas Paulius II pranciškonams pavedė prižiūrėti Kryžių kalną. Prieš dvejus metus buvo padėtas pirmas akmuo žymintis būsimą statybą. Vienuolyno statybos išlaidas (8 mln. litų) daugiausia padengė Italijos Toskanos provincijos pranciškonai. Pastatą projektavo italų architektai: pranciškonas Andželas Polizelis ir Nuncijus Rimaudis. Statė Šiaulių ir Kauno statybininkai. Iškilnės pradėtos brolių pranciškonų malda prie Kryžių kalno. Italiskai ir lietuviškai buvo perskaitytas popiežiaus Jono Pauliaus II sveikimo laiškas. Jame Šventasis Tėvas prisiminė savo kelionę į Lietuvą. Kryžių kalną jis lygino su Italijos šventove La Verna. Popiežiaus giliu įsitikinimu, abi šios vietos yra vertos, kad jose lankytųsi piligrimai iš viso pasaulio. Šv. Pranciškaus mažesniųjų brolių ordino Lietuvos šv. Kazimiero provincijos provinciolas brolis Benediktas Jurčys sakė, kad šis vienuolynas bus religijos, kultūros ir meno centras.

KUR GIMĖM, KUR AUGOM, KUR ŽEMĖ ŠVENTA

Viena iš seniausių Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos branduolio dalių yra dabartinė Gardino sritis. Po unijinės Lietuvos - Lenkijos valstybės trijų padalijimų (XVIII amžiaus pabaigoje) prasidėjo tragiškas lietuvių gyventojų nutautinimas. Gardine XX amžiaus pradžioje nebuvo nei lietuviškų mokyklų, nei tautinių organizacijų. Čia gyvenantys lietuviai stengėsi kiek galėdami išlaikyti savo kalbą ir papročius. Antrojo pasaulinio karo metais Gardine buvo pradėjusi veikti lietuviška gimnazija, lietuviams paskirta Vytauto Didžiojo bažnyčia, veikė lietuvių tautinis komitetas. Antroji bolševikų okupacija viską pakeitė. Daug lietuvių pasitraukė į vakarus. Pasilikę dar stengėsi savo vaikus kalbinti gimtąja kalba. Paaugę vaikai dažnai vykdavo mokytis į Lietuvą. Atkūrus Lietuvos valstybingumą, Gardine gyvenanti lietuvaitė I. Paulavičienė 1994 metais ėmėsi burti lietuvius į bendruomenę. Šiame darbe buvusieji mokytojai labai padėjo jos pažintys ir atkaklumas: visi buvę mokiniai stengėsi padėti savo mokytojai. Taip 1995 metais buvo įregistruota Gardino lietuvių bendruomenė. Šiuo metu veikia ir lietuviška sekmadieninė mokykla, kas sekmadienį Šv. Brigitos bažnyčioje vyksta pamaldos lietuviškai, nes Gardino lietuviai turi savo kunigą. Tai kun. Kazimieras Žilys, atvažiuojantis iš Indūros. Bažnyčioje gieda choras lietuviškai. Lietuvybės židinys rusena. Mokytojai I. Paulavičienei jau 65-eri. Taigi stiprios sveikatos, ramybės ir ištvermės saugant lietuviybės žiburį Vytauto Didžiojo žiemos rezidencijos mieste.

GERVĖČIAI PUOŠĖSI ATLAIDŲ VAINIKAIS

Gervėčiuose – lietuviškoje Baltarusijos salelėje – visuomet švenčiami Švenčiausios Trejybės atlidai. Tai – didžiausia ir prasmingiausia šio krašto šventė, į kurią paprastai suvažiuoja labai daug čia gimusių, bet dabar kitur gyvenančių žmonių. Gervėčių klubas, jungiantis Rytų Lietuvos etninės žemės gimusius žmones ir šiais metais organizavo kelionę į atlaidus. Šv. Mišias Gervėčių Švenčiausios Trejybės bažnyčioje aukojo lietuvių išeivijos

vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, Gardino vyskupas Aleksandras Kaškevičius, kunigai lietuviai, gyvenantys Baltarusijoje ir Karaliaučiaus srityje. Homiliją šv. Mišiose pasakė vyskupas P.A. Baltakis. Po šv. Mišių vyko vakaronė, tęsėsi nuo ryto prasidėję folkloro ansamblių ir chorų koncertai, susitikimai su šio krašto lietuviais, Rimdžiūnų lietuviškos mokyklos mokytojais, mokiniiais, jų tėvais, miestelyje vyko šventinis turgus. Į Gervėčius atvyko svečių ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Lenkijos, Baltarusijos, Latvijos ir kitų vietų.

DŽŪKIJA MINI SAVO DIDVYRIUS

Pasakojimai apie Džūkijos kryžių kalnelį Merkinėje, apie jo praeitį, dabartį ir galbūt ateitį yra būtinai. Žmonės, kurių dėka šis kalnelis įrengtas, kultūros istorijoje bandė ištrinti dar vieną baltą dėmę. Merkinės kryžių kalnelio istorija prasidėjo sunkiais pokario metais, kai miestelyje siautėjo vadinamieji liaudies gynėjai. Jų dėka toje vietoje atgulė per 700 niekuo nekaltų žmonių, kurie buvo nukankinti, išžudyti, be teismo nuteisti...

1989-aisiais, per Vėlines, toje vietoje buvo pastatytas pirmasis Merkinėje V. Krėvės-Mickevičiaus vidurinės mokyklos mokytojo J. Kaupinio kryžius žuvusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Po penkerių metų kryžių kalnelyje buvo pašventinta koplytėlė... Šiuo metu kalnelyje puikuojasi per porą šimtų kryžių. Tikriausiai išsipildys Merkinės dekano kun. K. Kazlausko žodžiai: "Pastatykite kryžių kiekvienam čia nekaltai žuvusiam"... Kryžių kalnelyje pagerbti mirusiųjų ir gyvųjų laisvės kovų dalyvių likę gyvi kovotojai už Lietuvos laisvę. Tai jie – vanagai, kazimieriečiai, merkiai – mums liudija istorinę tiesą.

GYVOSIOS ARCHEOLOGIJOS DIENOS KERNAVĖJE

Kernavė – Lietuvos valstybingumo forpostas, archeologijos Lietuvoje Meka, savotiška Lietuvos Pompėja, savo radiniais apimanti devynis tūkstančius prieš Kristų ir du tūkstančius Kristaus metų. Kai 1986-ųjų gegužę Kernavėje, Pajautos slėnyje, melioratoriai užkabino XIV amžiaus Kernavės miesto, turėjusio apie ketvirtą tūkstančių gyventojų,

jų, sodybos pirtelės pamatus, Kernavė tapo visų valstybinių to meto įstaigų dėmesio centru. Taip ilgai diskutuota, kur buvo išsidėsčiusi senoji Kernavė – ar slėnyje prie Neries upės, ar ant kalvų. Dabar prieita vieningos nuomonės: senoji Lietuvos sostinė buvo įsikūrusi 18 ha plote, slėnyje prie Neries. Unikali gynybinė penkių piliakalnių sistema su Lietuvos kunigaikščio pilimi Aukuro piliakalnyje – vienintelė Lietuvoje ir labai reta Europoje: landšaftas nepasikeitęs nuo senovės laikų, Neries upė su gražia Pajautos sala, gražiu reginiu į apylinkes traukte traukia romantikos išsiilgusius Lietuvos istorijos mylėtojus ir puoselėtojus. Nuo 1967 metų čia pradėtos švęsti Rasos šventės, kurias galima pavadinti lietuvių inteligentų kultūrine rezistencine kova, nes po metų jos rengėjus ir dalyvius pradėta persekioti.

Jau 21-ą sezoną archeologijos kasinėjimams Kernavėje vadovauja Vilniaus Universiteto Archeologijos katedros docentas Vytauto laikų Lietuvos totorių proproanūkis Aleksas Luchtanas. Valsybės dieną Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo garbei Kernavėje jau antrus metus rengiamos gyvosios archeologijos dienos, kurias organizuoja Valstybinis Kernavės archeologijos ir istorijos muziejus – rezervatas, padedant Lietuvos kultūros ministerijai ir visai grupei geradarių rėmėjų.

Kas tai: gyvoji archeologija Kernavėje? Pernai buvo surengta pirmasis gyvosios archeologijos bandymas Kernavėje. Žmonės savo akimis pamatė, kaip mūsų protėviai gaminosi maistą, drabužius, įrankius, pinigus, papuošalus. Po tokio reginio visiškai kitaip lankomos istorinių radinių ekspozicijos, jos tarsi atgyja, prakalba apie save. Kernavėje, įspūdingoje gamtoje lankytojas gali susipažinti su atkurtais priešistorės ir ankstyvųjų viduramžių amatais, gyvenimo būdu, materialinės ir dvasinės kultūros palikimu. Kiekvienas lankytojas gali atsisukti titnago skeltę, nusilipdyti puodą, nusikaldinti senovinę lietuvišką monetą, pajodinėti žirgu, pašaudyti iš lanko, pasiklausyti archajiškos muzikos ir tokiu būdu nusikelti į praeitį.

Visos šio numerio žinutės **XXI amžius**

Nr. 48.52.53.54

šypsuliai

Kai Čikagoje buvo pastatytas Jaunimo centras, jo vadovybei kilo daug rūpesčių: kaip jį administruoti, kokius renginius organizuoti, kad įplauktų daugiau lėšų jo išlaikymui. Kartą JC direktorius su savo pavaduotoju ilgai posėdžiavo, svarstydami ateinančio renginio programą. Pagaliau, atrodo, buvo viskas gerai apsvaistyta, abudu vadovai buvo patenkinti, bet pavaduotojas atsidusęs išsitarė: "Kad tik būtų geras oras!" Direktorius, kuris negalėjo pasigirti savo tobula klausa, jį nuramino sakdamas: "apsieisime ir be choro..."

Televizijos programa šį rudenį buvo tokia bloga, kad vaikai dabar mieliau ruošia pamokas, negu žiūri televizijos.

Tėvas aiškina savo sūnui apie darbo naudingumą ir prideda:

– Nuo darbo dar niekas nemirė.

– Žinau, tėveli, bet aš nenorėčiau būti pati pirmoji auka.

Sakyk, ar tu patsai taip pat laikaisi tų patarimų, kuriuos duodi kitiems?

– Ne, – atsakė filosofas. – O ar tu nešioji visus tuos batus, kuriuos pasiūvi?

Keliautojas grįžo iš Venecijos ir visiems pasakojo savo įspūdžius:

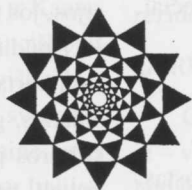
– Tai buvo labai įdomi ekskursija. Matyt, ten įvykusi baisi nelaimė, visos gatvės užtvindytos, bet žmonės dainuoja, lyg niekur nieko.

Prie vienos bažnyčios buvo toks skelbimas: – Jei norite laimingai nuskristi į dangų, tai ateikite pas mus į bažnyčią pasitreniruoti.

Kažkas paklausė škoto: – Ar jūs nepykina nuolatiniai juokai apie šykštumą? – Taip, tai mus labai pykina, – Kodėl? – Kiti iš to turi malonumo, bet nieko mums už tai neužmoka.

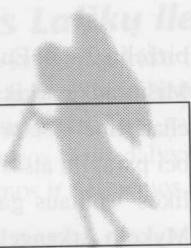
Vaikas, paklaustas, kam reikalingi bažnyčioje varpai, atsakė:

– Reikia skambinti, kai kyla gaisras, potvynis, atvyksta vyskupas ar būna kita kokia bėda.

■ Vilniaus Kalvarijos– Kristaus kančios kelias - buvo įrengtos 1661 m., išvairius rusų kariuomenę, kaip padėka už laisvę Dievui. Pradžioje koplytėlės buvo medinės, vėliau barokinio stiliaus mūrinės. Šias Kalvarijas prieš I Pasaulinį karą lankydavo maldininkai iš visos Lietuvos. 1962 m. bolševikai koplytėles susprogdino. Šv. Kryžiaus parap. klebono kun. K. Latožos rūpesčiu ir tikinčiųjų parama 7 koplytėlės jau atstatytos ir pašventintos. Per šių metų Sekmines vyko didieji Kalvarijos atlaidai.

trumpai

■ Marquette Parko Čikagoje Švč. M. Merželės Gimimo parapijos klebono kun. M. Yakaičio rūpesčiu klierikas Tomas Skrudupis iš Panevėžio vyskupijos nuo šio rudenio pradės teologijos studijas Mundelein kunigų seminarijoje.

■ Kun. R. Gudeliui vasarą išvykus į Lietuvą, Marquette Parko lietuvių parapijos bažnyčiai talkininkavo iš Lietuvos atvykęs kun. Petras Baniulis.

■ Arvydas Žygas, cicerietis, JAV gimęs, užaugęs ir daktaro laipsniu mokslus baigęs, nuo Atgimimo laikų persikėlęs į Lietuvą, dėstęs Vytauto Didžiojo universitete Kaune, vėliau įstojęs į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją, 2000 m. birželio 29 d. ark. Sigito Tamkevičiaus buvo įšventintas kunigu.

■ Kun. Kęstutis Kėvalas, mokėsis Kauno ir Baltimorės, JAV kunigų seminarijose, birž. 29 d. Kaune buvo įšventintas kunigu ir rugp. 6-13 d. buvo Mokytojų studijų savaitės Dainavoje, JAV, kapelionu.

■ Kryžių kalno pranciškonų namų kertinis akmuo buvo padėtas 1991 m. gegužės 9 d. Pastatas iškilo per 18 mėnesių. vienuolyno statyba kainavo 8 mil. litų. Ją finansavo, Italijos, provincijos pranciškonai iš surinktų aukų. Liepos 8 d. namus pašventino apaštalinis nuncijus ark. Ervin Encler. Prieš šventinimą buvo perskaitytas pop. Jono Pauliaus į sveikinimo laiškas, kuriame tarp kitko rašo: "Iš širdies gelmių linkiu, kad Kryžių kalnas virstų vis reikšmingesniu gailėstingumo ir išgelbėjimo ženklu, kuriuo yra mūsų Išganytojo Kryžius ir Prisikėlimas".

■ Birželio 18 d. Gervėčius įvyko Baltagudijos lietuvių šventė. Švč. Trejybės atlaiduose dalyvavo išeivijos lietuvių vysk. P. Baltakis OFM,

Gardino vyks. A. Kaškievičius, daug kunigų ir tikinčiųjų iš Lietuvos, Latvijos, Baltarusijos ir Karaliaučiaus krašto.

Rugpj. 15 d., Žolinę, kaip šventės dieną, įteisi-
no Lietuvos seime priimta įstatymo pataisa.

■ Daugiau kaip 2000 Lietuvos mokyklų gavo vertingą dovaną – Lietuvos Biblijos draugijos išleistą ekumeninį Šv. Raštą. Ši knygų knyga, kurią sudaro kun. Antano Rubšio išverstas Senasis Testamentas ir kun. Česlovo Kavaliausko išverstas Naujasis Testamentas, išspausdintas Suomijoje ant labai plono patvaraus popieriaus, vadinamo bibliiniu.

■ Pop. Jonas Paulius II, liepos 23 d. vykstant Camp David, JAV, deryboms tarp Izraelio ir palestiniečių, paragino, kad Jeruzalė būtų paversta tarptautiniu protektoratu. Jis tvirtino, kad tik ypatingos statusas mieste garantuos religines laisves.

■ Vysk Paulius Baltakis OFM liepos 25 - rugpj. 23 d. buvo Lietuvoje ir dalyvavo pasaulio anykštėnų suvažiavime, pranciškonų diakonų šventinime, vysk. Jono Kaunecko konsekracijoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime Vilniuje ir Tilžės Kristaus Prisikėlimo bažnyčios šventinime.

■ Išeivijos lietuvių sielovados klausimai buvo svarstyti rugpj. 2 d. Kaune vykusioje Lietuvos vyskupų konferencijoje, visuotiniame posėdyje. Jame dalyvavęs vysk. P. Baltakis OFM supažindino dalyvius su dabartine lietuvių išeivijos sielovados padėtimi. Jis prašė Lietuvos vyskupų rasti galimybę skirti bent kelis kunigus dirbti užsienyje. Pažadėta tokios galimybės ieškoti.

■ Kun. Antanas Liuima SJ, gyv. Romoje, mirė liepos 26 d. Buvo gimęs 1910 m. Utenos apskr. Vėlionis buvo iškilus dvasininkas ir mokslininkas, popiežiškojo Grigaliaus universiteto profesorius, ilgametis Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirmininkas, paskutiniu metu – garbės pirmininkas. Palaidotas liepos 28 d. Verano kapinėse, jėzuitų koplyčioje.

■ Birželio 28 - liepos 1 d. Klaipėdos universitete vyko Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA) XIII suvažiavimas, ketvirtasis nepriklausomoje Lietuvoje. Buvo perskaityta apie 135

pranešimai. Šiuo metu LKMA centro valdybos pirm. yra vysk. Jonas Boruta SJ.

■ Marijampolėje tėvu marijonų iniciatyva liepos 14-15 d. vyko marialoginis kongresas, kuriuo baigėsi pal. Jurgio Matulaičio atleidų aštundienis. Kongrese dalyvavo daug svečių iš užsienio.

■ Vilniaus miesto Rasų kapinės įrašytos į Lietuvos respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. Šiose kapinėse yra palaidota daugybė žymių Lietuvos žmonių, o jiems prisiminti – daugybė meniškų paminklų.

■ Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos fakulteto absolventams birž. 22 d. buvo įteikti diplomai. Fakultetą baigė 84 studentai, iš kurių 55 katalikų teologijos ir 29 religijos mokslų bakalaurai. Kita dieną kauno arkikatedroje bazilikoje vyskupai R. Norvila ir V. Michelevičius su universitete dirbančiais kunigais koncelebravo šv. Mišias, kuriose dalyvavo rektorius V. Kaminskas, dėstytojai, svečiai ir studentai. Pamokslą pasakė vysk. R. Norvila.

■ Švč. M. Marijos Rožinio Karalienės Kryžių koplyčią Meteliuose birželio 11 d. pašventino Vilkaviškio vysk. J. Žemaitis MIC. Senąją Kryžių koplyčią bolševikai nugriovė 1963 m. Ši šventovė dar vadinama Sūdubos Šiluva. Vyskupas susirinkusiems pasakė, kad turėjęs tris tikslus; atstatyti Vilkaviškio katedrą, atsteigti kunigų seminariją ir atstatyti kryžių koplyčią. Metelių parapijos klebonui kun. V. Prajarai iškilmių metu suteiktas garbės kanauninko titulas.

■ Kun. Petras Smilgys, studijuojęs Romoje, liepos 1 - rugpj. 14 d. aptarnavo tikinčiuosius lietuvių Apreiškimo parapijoje, Brooklyn, NY. Romoje jis ruošiasi kanonų teisės daktaratui.

■ Kard. V. Sladkevičius palaidotas birželio 1 d. Kauno arkikatedros bazilikos Švč. Sakramento koplyčioje – karstas įleistas į po grindimis įrengtą kriptą. Laidotuvėse dalyvavo Lenkijos kard. Josef Glemp, Bosnijos kard. Vinco Puljic, visi Lietuvos vyskupai ir daugybė arkivyskupų, Vyskupų iš užsienio.

■ Antrasis Eucharistinis kongresas, didžiausias Jubiliejinių metų renginys Lietuvoje, vyko

birželio 2-4 d. Eucharistinis kongresas pradėtas šv. Mišių auka arkikatedroje bazilikoje. Po Mišių eucharistinė eisena – vyskupai, kunigai, vienuolių bei parapijų atstovai – iš Kauno arkikatedros bazilikos Vilniaus gatve bei laisvės alėja nuėjo į Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčią, kur prasidėjo valandų liturgija bei naktinė adoracija. Kongreso metu įvairiose salėse buvo skaitomos paskaitos, svarstybos. Keturias dienas trukęs kongresas baigtas Lietuvos paaukojimu Švč Jėzaus Širdžiai birželio 4 d. Kauno Santakoje.

■ Eucharistinio kongreso nuotaikos bei išgyvenimai buvo pratęsti Religinės muzikos ir giesmių švente “Kristui gieda Lietuva” Vilniuje liepos 2 d.

■ Katalikų teologijos fakultetas Vytauto Didžiojo universitete Kaune šį pavasarį paminėjo 10 m. sukaktį. Fakulteto dekano mons. V.S. Vaičiūno pranešimu, šį fakultetą jau baigė beveik 400 studentų, o šiuo metu studijuoja 473 bakalauro laipsnio siekiantys studentai, 29 magistro ir 6 doktorantai.

■ Kristaus laiptų tradicija vėl atgaivinta Bernardinų bažnyčioje Vilniuje. Bal. 21 d. po daugelio metų maldininkai melsdamiesi galėjo keliais užkopti Kristaus laiptais, simboliškai pakartodami Kryžiaus kelią. Tradicija buvo nutraukta 1948 m. sovietams uždarius šią bažnyčią.

■ Kun. dr. Kęstutis Trimakas birž. 25 d. Cicerio, Šv. Antano parapijoje atšventė kunigystės 40 m. jubiliejų.

■ Kun. Michael Yakaitis, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas Čikagos Marquette Parke, buvo išvykęs į Lietuvą ir dalyvavo antrame Eucharistiniame kongrese Kaune.

■ Kun. Rimantas Gudelis, talkininkaudamas Švč. M. Marijos Gimimo parapijos sielovadoje, studijavo Čikagos universitete ir ten 2000 m. pavasarį įsigijo magistro laipsnį iš pastoracinės teologijos.

Juozas M.

42-asis *Laiškų lietuviams* konkursas

Skelbiame naują straipsnio konkursą, kuris bus šiek tiek skirtingas nuo bubusiųjų. Šį kartą konkurso dalyviai nebus skiriami į dvi grupes: suaugusiųjų ir jaunimo. Iš ilgos praktikos įsitikine, kad jaunimas gali drąsiai konkuruoti su suaugusiais. Taip pat ir temų skyrimas bus kitoks: laisvesnis ir įdomesnis. Nurodysime tik medžiagą, iš kurios patys dalyviai galės susigalvoti temas. Ta medžiaga tai bus įvairios atskirų asmenų savybės: teigiamos ir neigiamos.

Teigiamos savybės. Nuolankumas, susivaldymas, pastovumas, ištikimybė, užuojauta, atlaidumas, kantrybė, tolerancija, tiesumas, pagarba asmeniui, teisingumas, atsakomybė, dosnumas, vienodas elgesys su visais.

Neigiamos savybės. Pataikavimas, išsisukinėjimas, diplomatija, simuliavimas, dviveidiškumas, veidmainystė, pajuoka, sarkazmas, apkalba, šmeižtas, užsispyrimas, įtarinėjimas, į viską žiūrėjimas tik iš neigiamos pusės, ypatingos draugystės su vienais, ignoruojant kitus.

Kiekvienas gali sugalvoti ir kitokių savybių. Kombinuojant vienokias savybes su kitokioms, ir bus galima susidaryti konkursui temas. Jeigu, pvz., dailininkas iš įvairiausių spalvų gali sukombinuoti ir sukurti meniškų paveikslus, tai lygiai ir konkurso dalyvis gali iš įvairių čia nurodytų savybių sukurti puikius straipsnius, padedančius geriau sugyventi vienam su kitu ir ugdančius artimo meilę, kuri yra ir mūsų šeimų, ir tautos, ir visuomenės gražesnio sugyvenimo pagrindas.

Straipsniai pasirašomi slapyvardžiu, į atskirą vokelį įdedant tikrąją savo pavardę ir adresą. Straipsnio ilgis – maždaug 4–6 mašinėlė rašyti puslapiai. Rašinius turi gauti redakcija iki 2001 m. vasario 16 dienos. *Laiškų lietuviams* konkursui, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636, USA

Nuoširdžiai dėkojame mūsų rėmėjams

100 dol: G. Gaigalienė.

60 dol: J. ir J. Žebrauskas.

40 dol: A. Velička.

30 dol: S. Budrys, L. Gegiel, S. Udraitis, C. ir D. Udraitis.

25 dol: I. Oksas.

20 dol: R. ir R. Mazoliauskas, L. ir J. Ragas, G. Šaulys, S. Stanelis.

15 dol: P. Railienė, L. Šmulkštys.

10 dol: A. Aleksa, J. Baronaitis, H. Baltrušaitis, M. Gelažius, kn. J. Grabys, A. ir G. Jankauskas, S. Kankus, B. Kazlauskas, A. Leiberis, L. ir R. Maleiška, R. ir A. Malela, M. Paukštys, L. Ringienė, J. Skrinska, O. Stanelis, A. ir K. Valiuškis.

5 dol: D. ir A. Barzdukas, M. Jonelienė, B. Kašinskas, J. Mališka, M. Matūzas, S. Plenienė, T. Šaulys, K. ir A. Stasaitis, A. Stonys.

LAIŠKAI LIETUVIAMS–Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius – Juozas Vaišnys, SJ. Redaktoriaus pavaduotojas–Algirdas Paliokas, SJ. Techninė redakcija – Jonas Kuprys ir dr. Jonas Boguta. *Laiškų Lietuviams* adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636–1098 Tel. (773) 737-8400. FAX (773) 737-0486. “Draugo” spaustuvė. Metinė prenumerata–20 dol., atskiras numeris–2 dol.